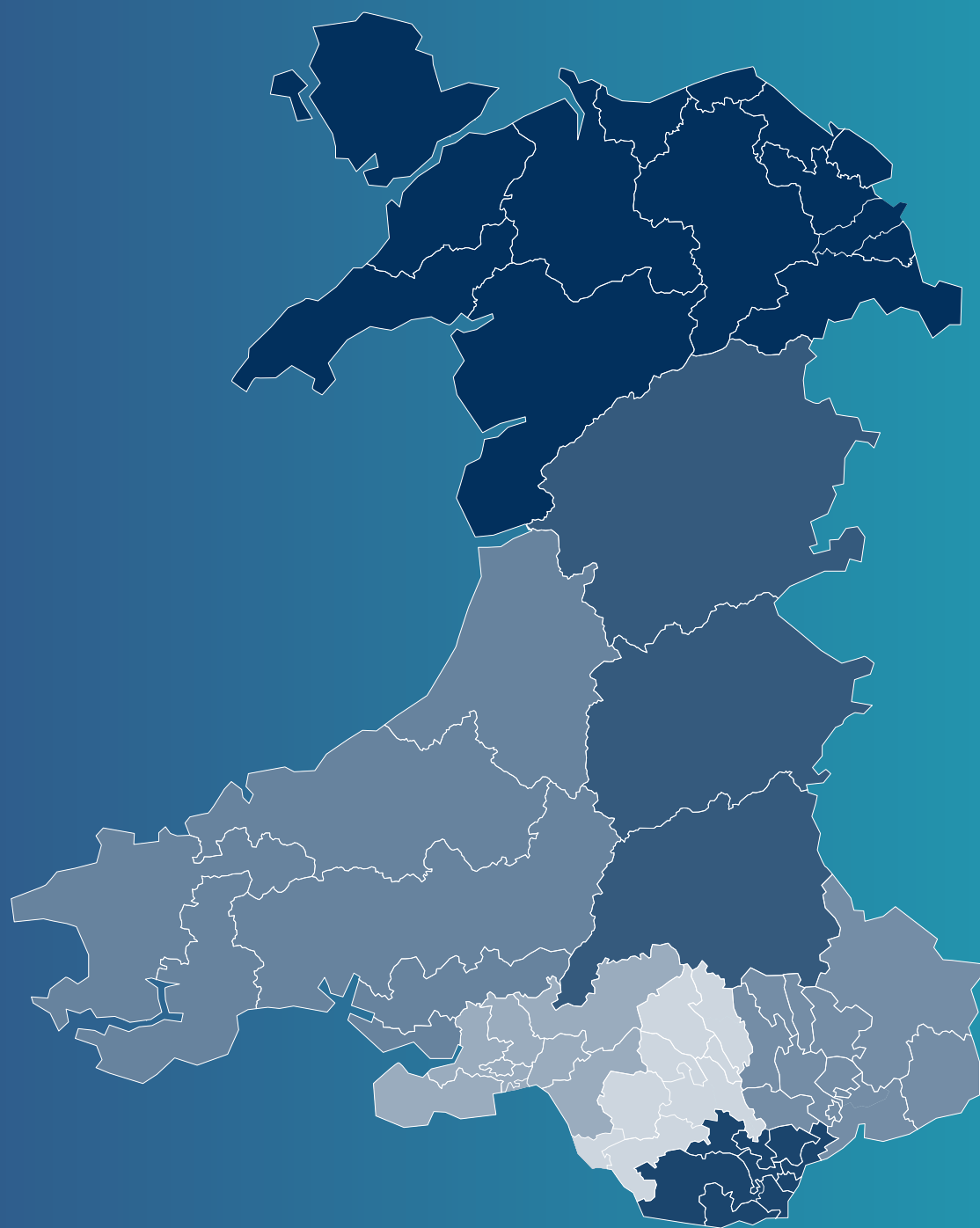

Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro (BIPCF)

Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro (BIPCF)

Elfennau rhyngweithiol
wedi'u hesbonio

Cliciwch i ddychwelyd
i dudalen **CARTREF Y
BWRDD IECHYD**

Bwrdd Iechyd
Prifysgol Aneurin
Bevan (BIPAB)

Blaenau Gwent
(Dwyrain a Gorllewin)

Caerffili
(Dwyrain, Gogledd a De)

Monmouth
(Gogledd a De)

Dwyrain Casnewydd

Gorllewin Casnewydd

Torfaen
(Gogledd a De)

Cliciwch ar GARTREF
BWRDD IECHYD i
ddychwelyd i'r
dudalen **ARDAL**

↓
Cliciwch i'r
dudalen
FLAENOROL

↓
Cliciwch i'r
dudalen
NESAF

Dr Rachel Lee
 Cyfarwyddwr Bwrdd Clinigol

Mae'n bleser gennym rannu cyfraniadau Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro, sy'n parhau i arddangos y gwaith ar draws ein naw Clwstwr, datblygiad Cydweithredfeydd Proffesiynol, a ffocws ein Grwpiau Cynllunio Traws-glwstwr ers cyflwyno'r Rhaglen Datblygu Clwstwr Carlam yn 2022.

Yn gyntaf, hoffwn ddiolch o galon i Arweinwyr ein Clystyrau, Rheolwyr Datblygu Prosiectau'r Clystyrau, a'r Tîmau Rheoli Ardal am eu hangerdd a'u cefnogaeth wrth symud yr agenda hon yn ei blaen. Cefnogir gwaith y clystyrau'n lleol gan Karen Pardy – Dirprwy Gyfarwyddwr Bwrdd Clinigol ac Emma Lewis – Dirprwy Gyfarwyddwr Gweithrediadau Dros Dro, sy'n gweithio'n agos gydag Arweinwyr ein Clystyrau, Tîm y Rhaglen Strategol ar gyfer Gofal Sylfaenol, a phartneriaid y system ehangach i gefnogi a datblygu strwythurau a phrosesau ymhellach i ategu'r model hwn o weithio.

Yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf, mae ein Clystyrau wedi cymryd camau breision o ran eu hesblygiad. Rydym yn cydnabod bod yr esblygiad hwn wedi bod yn heriol ar adegau. Mae'r strwythurau a ddylai alluogi gwaith y clystyrau wedi bod yn rhwystrau ar brydiau i'r cyflymder y mae ein Clystyrau wedi bod yn dymuno datblygu. Yn yr un modd, mae gennym dipyn o ffordd i fynd o hyd i ymgorffori gwaith cynllunio traws-glwstwr i fod yn gyfrwng sy'n cysylltu arweinwyr o bob rhan o'n system wrth gyflawni'r Model Gofal Sylfaenol i Gymru.

Ers y blwyddlyfr diwethaf, rydym yn parhau i arddangos mentrau llwyddiannus a ddechreuodd yn y Clystyrau. Mae ein menter fwyaf diweddar yn cynnwys cyflwyno Clinigau Pediatrig Integredig ledled pob Clwstwr. Rydym yn defnyddio cynllun a dylanwad rhaglen drawsnewid De-orllewin Caerdydd i lywio'r gwaith o ddatblygu Cam 1 o'n System Gofal Cymunedol Integredig. Dyma ein rhaglen Gofal Cymunedol Uwch sydd, trwy ofal cymunedol cysylltiedig, yn ceisio cyflwyno model cyfarfodydd Tîm Amlddisgyblaethol cyson ac integredig ym mhob Clwstwr, gyda chefnogaeth Hyb Gofal Integredig sy'n cydgyssylltu ymateb rhagweithiol yn unol ag anghenion yr unigolyn. Bydd hyn yn integreiddio'r gwasanaethau cymunedol presennol i'r eithaf.

Mae datblygu BIP Caerdydd a'r Fro i fod yn System Gofal Cymunedol Integredig wedi'i wreiddio'n gadarn yn uchelgais a bwriad y sefydliad i gyflawni'r newid strategol sy'n galluogi canlyniadau iechyd a llesiant tecach. Cyflawnir hyn trwy gynyddu cyfran yr adnoddau yn y gymuned, gan ganolbwyntio ar ofal rhagweithiol ac ataliol.

Mae'r clystyrau, trwy grwpiau Cynllunio Traws-glwstwr, mewn sefyllfa dda i ddylanwadu ar y newid hwn. Maent yn

adeiladu ar wybodaeth am anghenion eu poblogaethau, dulliau arloesol, perthnasoedd, a'r mewnwelediadau a geir yn lleol i lywio newidiadau system gyfan mewn modelau gofal, a hynny trwy lens gymunedol.

Pleser o'r mwyaf yw parhau i hyrwyddo gwaith ein Clystyrau, Arweinwyr y Clystyrau, a phartneriaid y system i ddatblygu swyddogaethau ein Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr ymhellach. Ein nod fydd iddynt aeddfedu ac ysgogi'r gwaith o gomisiynu a darparu ein System Gofal Cymunedol Integredig yn y dyfodol.

Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr (GCTG) Caerdydd a'r Fro

Pwy ydym ni?

Mae ein Grwpiau Cynllunio Traws-glwtwr yn cynnwys cyd-weithwyr a chynrychiolwyr o bob rhan o'n system, gan gynnwys:

Iechyd y Cyhoedd	Arweinwyr y Clystyrau
Gwasanaethau Iechyd Meddwl	Uwch-arweinydd Nyrsio
Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Gofal Sylfaenol a Chymunedol	Cyfarwyddwyr Clinigol ar gyfe Gwasanaethau Gofal Sylfaenol a Chymunedo
Arweinwyr (a chynrychiolwyr) Awdurdodau Lleol	Prif Swyddogion, y Trydydd Sector
Llais	Swyddog Arweiniol y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Cynllunio	Uwch-arweinydd y Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd

Ein pwrpas yw cysylltu'r asesiadau o anghenion a'r cynlluniau amrywiol a chydgyssylltiedig ym mhob rhan o'r system.

Trwy nodi a chytuno ar flaenoriaethau, ein nod yw gwella'r cydweithrediad a chryfhau gweithio ar y cyd, gan ein galluogi i gyflawni canlyniadau gwell yn unol â'r holl adnoddau ac asedau sydd ar gael i ni.

Mae gan Gaerdydd a'r Fro boblogaeth gofrestredig o 543,327 (Ionawr 2025), a disgwylir iddi dyfu ymhellach yn unol â Chynlluniau Datblygu Lleol yr Awdurdodau Lleol yn ystod y 10 mlynedd nesaf. Gwyddwn hefyd y bydd ein poblogaeth yn newid, gyda rhagolygon y bydd mwy o bobl 65 oed a hŷn erbyn 2027.

Caiff ein mewnwelediad i anghenion ein poblogaeth, gan gynnwys bylchau yn y llwybrau a'r gwasanaethau, ei lywio gan:

- Asesiad Rhanbarthol o Anghenion y Boblogaeth a phroffiliau o Glystyrau Lleol
- Cynllun Ardal y Bwrdd
- Partneriaeth Rhanbarthol
- Blaenoriaethau strategol y BIP
- 9 Clwtwr, sy'n cael mewnbwn proffesiynol gan Arweinwyr sy'n cynrychioli:
- 56 o Ddarparwr Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol
- 65 o Ddarparwr Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol
- 60 o Ddarparwyr Optometreg
- 100 o Fferyllfeydd Cymunedol
- Cydweithredfeydd Proffesiynol ar gyfer Nyrsio Cymunedol a'r Proffesiynau Perthynol i Iechyd
- Cynrychiolwyr y Trydydd Sector a'r Awdurdodau Lleol
- Arweinwyr gwasanaethau gofal sylfaenol a chymunedol eraill

Mae gwaith Amlasiantaethol/Amlbroffesiynol ar lefel y Clwtwr/yr Ardal wedi'i ffurfio'n llwyddiannus trwy raglen waith Datblygu Clwtwr Carlam, a mentrau'r Gronfa Integredig Ranbarthol sy'n cynnwys gweithio Amlddisgyblaethol a Gofal Cymunedol Integredig, gan ddwyn ynghyd yr ystod eang o weithwyr proffesiynol o bob rhan o'n system i drafod, cytuno a darparu'r ymateb cywir i'r unigolyn, ar yr adeg gywir, gan gydnabod yr hyn sy'n bwysig iddynt, a'u hailgyssylltu â'u cymuned.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Ar hyn o bryd rydym yn cynorthwyo'r Clystyrau i asesu a blaenoriaethu mentrau a gyflawnwyd yn llwyddiannus, er mwyn llywio'r gwaith o brif ffrydio llwybrau a modelau gofal y dylid eu darparu'n agosach at y cartref/yn y gymuned.

Mae ein grŵp wedi profi heriau wrth ymgorffori swyddogaeth y Grwpiau Cynllunio Traws-glwtwr yn strwythurau llywodraethu y Bwrdd Iechyd. Cynhaliwyd uwchgynhadledd ym mis Medi 2024, i lywio proses o ailsefydlu ein dull gweithredu, a amlygodd y canlynol:

- Ystod helaeth ac ehanger y prosiectau a gyflawnir gan y Clystyrau.
- Mae cyfran sylweddol o gyllid y Clystyrau wedi'i ddefnyddio mewn nifer o brosiectau cylchol heb fod iddynt unrhyw strategaethau ymadael.
- Nid oes yna lwybr clir i Glystyrau (neu Grwpiau Cynllunio Traws-glwtwr) arddangos/amlygu model cadarnhaol/llwyddiannus i gael cyllid amgen neu ddylanwadu ar fecanweithiau ariannu amgen.
- Diffyg seilwaith/galluoedd sefydliadol sy'n cyd-fynd â gwaith Clwtwr/Traws-glwtwr; dadansoddeg data, gwerthuso, gwybodaeth, a llywodraethu clinigol.

A ninnau'n bartneriaid, rydym yn ymrwymedig i weithredu ar allbynnau'r uwchgynhadledd, a hynny trwy ymgorffori dull cynllunio sy'n seiliedig ar anghenion y boblogaeth ac ar le, ac y mae Clystyrau a gwaith Traws-glwtwr yn y sefydliad a ledled ein partneriaeth yn dylanwadu arno ac yn ei lywio.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Cynnal Uwchgynhadledd gydag aelodau allweddol y Tim Gweithredol i dynnu sylw at yr heriau ond hefyd y cyfleoedd y mae gwaith y Clystyrau/Traws-glwtwr yn eu cynnig, a nodi meysydd ffocws cyffredin lle gall y ffordd hon o weithio amlygu a sicrhau gwerth ac effaith:

- Cadw pobl yn iach yn eu cymunedau.
- Atal/lleihau derbyniadau diangen/y gellir eu hosgoi
- Rhyddhau
- Carfan Cartrefi Gofal
- Cynllunio Gofal yn y Dyfodol
- Diabetes

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Er gwaethaf yr heriau wrth sefydlu Clystyrau a Grwpiau Cynllunio Traws-glwtwr fel swyddogaeth gynllunio a chyflawni ddylanwadol a chyfreithlon, rydym wedi gallu ymgysylltu ag ystod eang o bartneriaid yn y weledigaeth gwaith Traws-glwtwr ac rydym yn parhau i gwrdd a chydweithio gyda'n gilydd i sefydlu ein pwrpas a'n swyddogaeth.

Er bod diben y dull hwn, a'r cymhelliant drosto, yn glir, rydym wedi nodi'n fewnol bod yna sawl fforwm yn bodoli ac iddynt swyddogaethau a dibenion tebyg. Roedd angen gwneud mwy o waith ymlaen llaw i adolygu a naill ai diddymu neu ymgorffori swyddogaethau'r Grwpiau Cynllunio Traws-glwtwr i greu cysondeb yn y system, gan gynnwys ffurfio cysylltiadau cryfach â Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol.

Beth nesaf?

Rydym yn parhau i ganolbwyntio ar ailsefydlu Grwpiau Cynllunio Traws-glwtwr, a fydd yn cael eu dwyn ymlaen trwy un fforwm cyfun, yn unol â'r uchelgais i ysgogi'r gwaith o gomisiynu a darparu System Gofal Cymunedol Integredig ar gyfer BIP Caerdydd a'r Fro, gan ganolbwyntio yn y lle cyntaf ar gysoni seilwaith ac adnoddau, yn seiliedig ar ddull iechyd y boblogaeth gyfan. Mae hon yn flaenoriaeth strategol allweddol sy'n cyd-fynd â phortffolio strategol y Bwrdd Iechyd, sef Llundio Iechyd ein Poblogaeth i'r Dyfodol.

Rydym yn bwriadu neilltuo rhagor o amser ar gyfer anghenion datblygu sefydliadol partneriaeth y System Traws-glwtwr, gan sicrhau bod pawb yn deall eu cyfraniad a'u rhan yn y model hwn o weithio, fel y gallwn wneud y mwyaf o'r arbenigedd, y dylanwad a'r asedau ar draws ein system.

Dinas a De Caerdydd

Pwy ydym ni?

Mae Clwstwr Dinas a De Caerdydd yn cwmpasu ardaloedd Trelluest a Thre-biwt ac mae'n un o'r rhai mwyaf amrywiol o ran ethnigrwydd a diwylliant yng Nghymru, a adlewyrchir yn amrywiaeth yr ieithoedd a siaredir, ynghyd â'r nifer o eglwysi, mosgiau a grwpiau cymunedol sy'n weithgar yn yr ardal. Mae'r Clwstwr wedi'i osod yn y 3ydd safle o ran y boblogaeth fwyaf difreintiedig o blith cyfanswm o 64 o Glystyrau yng Nghymru.

Mae ein poblogaeth yn cwmpasu haen gymdeithasol amrywiol o'r dosbarth gweithiol i weithwyr proffesiynol coler wen, a nodweddir gan fywiogrwydd diwylliannol ac ethnig cyfoethog, sy'n cynnig heriau dyrys ond boddhaol, ond sy'n wynebu heriau unigryw, yn wahanol i'r rhai a geir mewn ardaloedd eraill yng Nghaerdydd. Rydym yn gweithio ar y cyd â chyrff iechyd, y gwasanaethau cymdeithasol, awdurdodau lleol, sefydliadau'r trydydd sector ac elusennau, gan ddefnyddio strategaethau wedi'u targedu i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau penodol er mwyn sicrhau bod yr adnoddau sydd ar gael yn cael eu dyrannu mewn modd effeithiol.

Gwasanaethau Gofal Sylfaenol y Clwstwr

Darperir gwasanaethau gofal sylfaenol a chymunedol gan chwe phractis meddygon teulu, saith deintyddfa, saith optometrydd, a deg fferyllfa sy'n gwasanaethu poblogaeth o tua 42,517 fel yr oedd ym mis Hydref 2024.

Dyma'r practisau meddygon teulu sy'n darparu gwasanaethau meddygol:

- Canolfan Iechyd Tre-biwt
- Meddygfa Bae Caerdydd
- Canolfan Feddygol Heol Clare
- Heol y Gorfforaeth
- Canolfan Iechyd Trelluest
- Practis Meddygol Grange

Personél y Clwstwr

Mae grŵp proffesiynol y Clwstwr yn cynnwys Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd, Meddygon Teulu, Nyrsys, Fferyllwyr, Optometryddion, Deintyddion, a Chynrychiolwyr Awdurdodau Lleol a Sefydliadau'r Trydydd sector, sy'n cwrdd i rannu syniadau, trafod ac archwilio mentrau newydd ar y cyd, gyda'r nod o wella mynediad at ofal ac ansawdd y gofal hwnnw i gefnogi anghenion iechyd a llesiant ein poblogaeth.

Mae Arweinydd Clwstwr, Rheolwr Datblygu Prosiectau, a Swyddog Cymorth yn cydlynu gweithgareddau a phrosiectau'r Clwstwr, gan helpu i hwyluso'r broses o redeg y mentrau mewn modd hwylus a llwyddiannus.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Cynyddu'r nifer sy'n cael eu brechu a'u sgrinio yn ystod plentyndod i hybu pwysigrwydd imiwneiddio a sgrinio plant.

Cyfraddau Sgrinio: Mae holl gyfraddau sgrinio'r Clwstwr islaw targedau'r WHO, o gymharu â thargedau cenedlaethol:

Y math o sgrinio	Y Coluddyn	Y Fron	Serfigol	Llygaid Diabetig	AAA
Y GYFRADD DARGED	60%	70%	80%	80%	80%
Clwstwr y Ddinas a'r De	51.7%	53.9%	54.7%	61%	52.8%

Imiwneiddio: Mae Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) wedi gosod targed cenedlaethol o 95% i'r DU o ran imiwneiddio rheolaidd i blant erbyn eu bod yn bump oed er mwyn sicrhau imiwnedd torfol, ac mae pob cyfradd frechu yn is na thargedau'r WHO.

Ymgysylltu â phrosiect y Pen Dwfn:

ProsiectPenDwfnCymruRCGP – rhwydwaith ar gyfer practisau meddygon teulu sydd â'r gyfran uchaf o gleifion sy'n byw yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru, gyda'r nod cyffredin o

Ein cyflawniadau allweddol?

Comisiynu **sesiynau ychwanegol gan ffisiotherapyddion**, gan alluogi cleifion â chyflyrau cyhyrsgerberbydol i gael eu gweld yn gynt.

Cyflogi **Fferyllwyr Clwstwr, Nyrsys Arbenigol Diabetes**, ac yn ddiweddar penodwyd **Ymarferydd Eiddilwch a Chyflyrau Cronig** i weithio ledled y Clwstwr.

- Mae **Fferyllwyr** y Clwstwr yn darparu lefel uwch o ofal i'n cleifion, gan gynyddu nifer yr adolygiadau amlgyffuriaeth a gynhelir mewn practisau meddygon teulu, a rhoi proses gynhwysfawr ar waith ar gyfer cysoni meddyginiaethau sy'n gwella diogelwch cleifion, ynghyd â sicrhau arbedion cost sylweddol.
- Mae **Nyrsys Arbenigol Diabetes** wedi gwella ansawdd a diogelwch gofal cleifion sydd wedi cael diagnosis o Ddiabetes Math 2, gan alluogi'r unigolion hyn i gael eu gweld yn gynt yn y gymuned, yn nes at eu cartref. Mae'n fwy cyfleus i'r grŵp hwn o gleifion fynd i glinigau arbenigol i gychwyn therapi chwistrelladwy, gan helpu i optimeiddio triniaethau, rheoli gofal mewn modd rhagweithiol, a datblygu cynlluniau rheoli ar gyfer unigolion a oruchwylir gan feddyg teulu. Mae Nyrsys Arbenigol Diabetes yn darparu amser dynodedig ochr yn ochr ag apwyntiadau therapi chwistrelladwy ac yn cynnal adolygiadau rheolaidd, ymgymryd ag elfennau o'r monitro blynyddol, a chofnodi canlyniadau, gan gynyddu cysondeb a gwelliant yn unol â Dangosyddion yr Archwiliad Diabetes Cenedlaethol ar gyfer microalbwminwria wrin, archwiliadau traed, ac ati.

Mae'r fenter wedi cyfrannu at wella hunanreolaeth ymhlith cleifion trwy gynnig gwasanaeth cyfeirio a gwybodaeth priodol i bobl â diabetes, gan gynyddu'r tebygolrwydd o ganlyniadau cadarnhaol a lleihau dirywiad iechyd.

hybu darpariaeth gofal iechyd decach, nodi heriau cyffredin, a dod o hyd i'r atebion gorau sy'n cyd-fynd â dulliau seiliedig ar leoedd, gan ychwanegu gwerth ar gyfer ein poblogaeth.

Archwilio Profion Pwynt Gofal am HbA1C, Cholesterol a Phwysedd Gwaed mewn digwyddiadau Ymgysylltu Cymunedol Bywydau Iach fel dull ataliol, gan fynd ati'n gynnar i nodi cyflyrau iechyd heb eu diagnosio, annog newidiadau iach ac ataliol o ran ffordd o fyw, a **galluogi pobl** i gael gofal amserol ar gyfer triniaeth.

- Bydd ein **Hymarferydd Eiddilwch a Chyflyrau Cronig** yn gwella parhad o ran gofal trwy ddarparu asesiadau proffesiynol yn y cartref ar gyfer ein grŵp o gleifion sy'n gaeth i'r tŷ, ynghyd â dull gofal holistaidd ar gyfer cleifion agored i niwed, gan ddarparu gwasanaeth cyfeirio priodol. Mae yna dystiolaeth anecdotaidd o ostyngiad yn nifer y bobl sy'n cael eu derbyn i'r ysbyty.

Sefydlu rhaglen flynyddol o **Ddigwyddiadau Ymgysylltu Cymunedol Bywydau Iach** mewn lleoliadau lleol ledled y Clwstwr, gan helpu i leihau rhwystrau sy'n atal mynediad at ofal, a gwella'r cyfathrebu rhwng y boblogaeth a darparwyr gofal iechyd, gofal cymdeithasol, y trydydd sector a mudiadau elusennol. **Hybu byw'n iach, gan amlygu'r gwasanaethau cymorth presgripsiynu cymdeithasol lleol sydd ar gael** i helpu iechyd a llesiant cyffredinol, ynghyd â **meithrin ymwybyddiaeth o bwysigrwydd imiwneiddio, brechu a sgrinio**. Maent yn galluogi'r sawl sy'n bresennol i siarad â gweithwyr proffesiynol a chael gwybodaeth.

Datblygu **llynyddiaeth hybu iechyd i gleifion mewn sawl iaith**, gydag Iechyd y Cyhoedd, gan adlewyrchu nifer yr ieithoedd a siaredir a **gwella'r cyfathrebu**, a chafodd dderbyniad cadarnhaol.

Darparu ffyrdd ychwanegol o helpu pobl i gynnal eu hiechyd a'u llesiant, gan gomisiynu **gwasanaeth presgripsiynu cymdeithasol Cysylltwyr Cymunedol**, sy'n cyfeirio cleifion at grwpiau cymorth lleol a gweithgareddau cymunedol priodol.

Cyflwyno **prosiect therapiwtig Tyfu Caerdydd** i fod yn fenter presgripsiynu cymdeithasol, sy'n cynnig cyfle i bobl sy'n teimlo'n unig, yn isel, ac yn ynysig gwrdd ag eraill i gael sgwrs dros ddiod, tyfu a chynaeafu ffrwythau a llysiau yn yr ardd, cymryd rhan mewn dosbarthiadau coginio, gwneud cawl, ac ati, er budd iechyd a llesiant y boblogaeth i drawsnewid bywydau trwy gysylltu ag eraill gan helpu pobl i deimlo eu bod yn cael eu cefnogi, eu bod yn iach a'u bod wedi'u grymuso.

Dinas a De Caerdydd

Arweinydd y Clwstwr

Dr Evan Sun
Evan.Sun3@wales.nhs.uk

Blaenoriaethau'r dyfodol

Byddwn yn canolbwyntio ar atal salwch, ac ar sgrinio a brechu i wella iechyd a llesiant drwy gydol bywyd, gan alluogi pobl i reoli a chynnal eu hannibyniaeth cyhyd â phosibl, yn unol â'r strategaethau cyffredinol canlynol:

- **Cymru Iachach.Llyw.Cymru:** Strategaeth hirdymor Llywodraeth Cymru ar gyfer system gyfan iechyd a gofal cymdeithasol, gan flaenoriaethu atal salwch a hybu iechyd a llesiant.
- **Llunio Ein Llesiant i'r Dyfodol,** strategaeth Byw'n Dda, Gofalu'n Dda, Gweithio Gyda'n Gilydd 2023-2035 BIPCF.
- **Rhaglen Strategol GIG Cymru ar gyfer Gofal Sylfaenol:** sy'n canolbwyntio ar atal a llesiant.
- **Sicrhau Iechyd a Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol,** gan rymuso pobl i ofalu am eu hiechyd eu hunain.
- **Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif:** canolbwyntio ar ymddygiadau i wneud y gorau o'r rhyngweithiadau dyddiol rhwng sefydliadau ac unigolion, gan helpu i feithrin newid cadarnhaol i gyflawni'r canlynol:
 - Gwellu gofal cleifion.
 - Moderneiddio gwasanaethau.
 - Lleihau ffyrdd o fyw nad ydynt yn iach.
 - Lleihau anghydraddoldebau iechyd.
 - Cynyddu nifer y bobl sy'n cael eu sgrinio a'u brechu.
 - Cynyddu'r defnydd o bresgripsiynu cymdeithasol.

Cynlluniau Tymor Canolig Integredig y Clwstwr a'r ardal leol:

Dyma ein pum prif flaenoriaeth:

- Eiddilwch ymhlith yr henoed.
- Clefydau cronig h.y. asthma, diabetes, clefyd y galon, iselder.
- Cynyddu nifer y bobl sy'n cael eu himiwneiddio a'u sgrinio.
- Mentrau ymgysylltu â'r gymuned a phresgripsiynu cymdeithasol sy'n cefnogi iechyd a llesiant y boblogaeth leiafrifol ethnig i fynd i'r afael ag amddifadedd.
- Gofalu am glwyfau.

Beth a aeth yn dda?

Digwyddiad Bywydau Iach i ddathlu Ramadan yn 2024, a agorwyd gan Arglwydd Faer Caerdydd, a oedd yn hybu iechyd menywod a phwysigrwydd imiwneiddio a sgrinio, ac a ddenodd dros 300 o fenywod a phlant.

Cynigiwyd cyfle i fenywod a oedd yn perthyn i'r ffydd Islamaidd ddysgu am bwysigrwydd sgrinio'r fron, sgrinio serfigol a sgrinio'r coluddion, yn ogystal â brechiadau yn ystod plentyndod, a mwynhaodd pawb y gweithgareddau.

Atebodd panel, a oedd yn cynnwys Meddyg Teulu, Pediatregydd, arbenigwr sgrinio Iechyd y Cyhoedd, Prif Ymarferydd Iechyd y Cyhoedd, Gynaecolegydd ac Obstetregydd, amrywiaeth o gwestiynau yn ymwneud ag iechyd, gan helpu i chwalo camsyniadau cyffredin sy'n parhau yn ein cymuned.

Roedd llawer o gynrychiolwyr o Fwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro, y trydydd sector, yr awdurdod lleol, elusennau, Heddlu De Cymru, ac ati, yno fel arddangoswyr, gan ddarparu gwybodaeth a chynghor i'r sawl a oedd yn bresennol.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Mae yna bresenoldeb uchel yng **nghyfarfodydd y Clwstwr**; fodd bynnag, mae angen gwella'r ymgysylltiad ag aelodau gweithredol a meithrin perthnasoedd rhyngbroffesiynol i gynyddu lefel yr ymrwymiad a'r cyfranogiad yn y gwaith o ddatblygu mentrau prosiectau posibl sy'n mynd i'r afael ag anghenion ein poblogaeth.

Mae ein **digwyddiadau Bywydau Iach** wedi bod yn llwyddiannus, ac wedi cael adborth eithriadol o gadarnhaol, gan helpu i wella gwelededd, ymgysylltiad, ac ymddiriedaeth ein cymuned.

Beth nesaf?

Cynyddu nifer y bobl sy'n cael eu sgrinio am Ganser y Coluddyn, gan bwysleisio ei bwysigrwydd a meithrin ymwbyddiaeth o symrlwydd y driniaeth.

Cynyddu nifer y bobl sy'n cael eu himiwneiddio, a gweithio mewn modd rhagweithiol i fynd ar drywydd y rhai nad ydynt yn ymateb i wahoddiadau gan bractisau meddygon teulu.

Canolbwyntio ar ordewdra, sgrinio, smygu a brechu, a chynyddu gwybodaeth a dealltwriaeth pobl mewn perthynas ag ymddygiadau sylfaenol o ran ffordd o fyw, gan effeithio'n sylweddol ar iechyd a llesiant.

Gwellu cysylltiadau â phobl nad Saesneg yw eu hiaith gyntaf, cynyddu nifer y gweithwyr cyswllt amlieithog, ac ymgysylltu ag arweinwyr ffydd dylanwadol lleol, a fydd yn helpu i leihau rhwystrau, gan gael effaith ar nifer y bobl sy'n cael eu himiwneiddio a'u sgrinio.

Cymryd rhan yn Rhaglen Atal Diabetes Cymru Gyfan (AWDPP), sef menter Iechyd Cyhoeddus, sy'n cynnig cymorth wedi'i dargedu i bobl sydd mewn perygl o ddatblygu diabetes math 2, gyda'r nod o atal datblygiad y cyflwr hwn trwy sgysiau am ffordd o fyw, gan ganolbwyntio ar ddeiet a gweithgarwch corfforol.

Beth y gellid ei wneud yn wahanol?

Mae prosiectau etifeddol yn parhau i gael eu hariannu gan y clwstwr, er gwaethaf gwerthusiadau gwael i fesur eu budd, gan ein hatal rhag rhyddhau adnoddau i fuddsoddi mewn mentrau newydd.

Diffyg mecanwaith a meini prawf diffiniedig ar gyfer trosglwyddo prosiectau y profwyd fod iddynt fudd, i BIPCF i gael eu cyllido'n ganolog.

Heriau cydymffurfedd o ran Llywodraethu Gwybodaeth, sy'n llesteirio'r broses o symud prosiectau yn eu blaen mewn modd effeithiol.

Dim digon o amser wedi'i ariannu ar gyfer Arweinwyr y Clwstwr, gan gynnig heriau o ran arweinyddiaeth effeithiol ac o ran recriwtio i symud yr agenda Datblygu Clwstwr Carlam yn ei blaen.

Mae amllder cyfarfodydd y Clwstwr yn heriol o ran gwneud penderfyniadau amserol wrth symud prosiectau yn eu blaen.

Nid yw cydweithredfeydd y Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd, Deintyddiaeth, Nyrsio, Opto-metryddion, a Fferyllol wedi ymgysylltu'n llawn eto.

Mae yna ddiffyg ymgysylltiad o ran iechyd meddwl – cyfle i sefydlu Cydweithredfa Gweithwyr Proffesiynol Iechyd Meddwl benodol.

Dwyrain Caerdydd

Pwy ydym ni?

Mae Clwstwr Dwyrain Caerdydd yn gwasanaethu cleifion Lloneirwg, Llanrhymni, Tredelerch, Trowbridge, Llanedern, a Phentwyn (a'r ardaloedd cyfagos).

Mae'r boblogaeth tua 59,300 ac yn un o'r rhai mwyaf difreintiedig yng Nghymru (Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru) gan wasanaethu poblogaeth gofrestredig o tua 59,300 fel yr oedd ym mis Hydref 2024. Mae'r Clwstwr wedi'i osod yn y 12fed safle o ran y boblogaeth gofrestredig fwyaf difreintiedig o blith cyfanswm o 64 o Glystyrau yng Nghymru, ac mae iddo Ddisgwyliad Oes lach o 56.1 blwyddyn yn achos benywod a 55.2 blwyddyn yn achos gwrywod.

Mae oedran cyfartalog y boblogaeth yn is na'r cyfartaledd ar gyfer Caerdydd, ond mae yna bocedi o gleifion hŷn yn Llanrhymni a Thredelerch.

Mae'r Clwstwr yn cynnwys:

- 6 Phractis Deintyddol
- 4 Practis Optometrydd
- 4 Practis Meddygon Teulu
- 10 Fferyllfa Gymunedol

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Nod ein Clwstwr yw gwella iechyd ein poblogaeth trwy archwilio a gweithredu mentrau a fydd yn gwella ansawdd y gofal a'r gefnogaeth y mae ein cleifion yn eu cael.

Sicrhau bod digon o gapasiti i ddiwallu anghenion poblogaeth gynyddol yr ardal. O ystyried y twf disgwylidig yn y boblogaeth, rydym yn gweithio i sicrhau y gall ein gwasanaethau ddiwallu'r galw cynyddol ar ofal sylfaenol er mwyn sicrhau cynaliadwyedd.

Cynyddu nifer y plant sy'n cael eu himiwneddio a'u sgrinio trwy weithio ar y cyd â'r Tîm Iechyd Cyhoeddus Lleol a Chyngor Caerdydd i hybu nifer y bobl sy'n manteisio ar wasanaethau imiwneddio a sgrinio iechyd yn ystod plentyndod er mwyn sicrhau'r canlyniadau iechyd gorau posibl. Darparu brechiadau yn ein digwyddiadau ffordd o fyw iach.

Cymryd rhan ym mhrosiect Pen Dwfn Coleg Brenhinol y Meddygon Teulu: Prosiect Pen Dwfn Cymru (rcgp.org.uk) i ddatblygu a thyfu rhwydwaith cenedlaethol o feddygon teulu sy'n gwasanaethu'r cymunedau mwyaf difreintiedig yn economaidd-gymdeithasol yng Nghymru i hybu darpariaeth gofal iechyd decach.

Cyflwyno profion am HbA1C, Colesterol a Phwysedd Gwaed mewn digwyddiadau Ymgysylltu Cymunedol Bywydau Iach i fynd ati'n gynnar i nodi cyflyrau iechyd heb eu diagnosio ac annog newidiadau iach ac ataliol o ran ffordd o fyw.

Nodi ffyrdd ychwanegol o helpu pobl i gynnal eu hiechyd a'u llesiant eu hunain trwy gomisiynu gwasanaeth presgripsiynu cymdeithasol Cysylltwyr Cymunedol sy'n ymgysylltu â sefydliadau'r trydydd sector a mudiadau elusennol i gyfeirio cleifion mewn modd priodol at grwpiau cymorth lleol a gweithgareddau cymunedol.

Cyflwyno Cynllun TeenTalk newydd lle bydd cleifion sy'n agosáu at eu pen-blwydd yn 14 oed a'u rhieni/gwarcheidwaid yn cael eu gwahodd i apwyntiad pwrpasol i gael ymgynghoriad pwrpasol, a hynny i ganfod unrhyw feysydd sy'n peri pryder ac i gyfeirio, addysgu, a rhoi gwybod

i unigolion sut i wella eu hiechyd a'u llesiant cyffredinol gyda'r prif nod o ddarparu dull ataliol/rhagweithiol. Bydd ymgynghoriadau TeenTalk yn rhoi cyfle i dynnu sylw at bwysigrwydd sgrinio a brechu.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Cyflwyno Cynllun Ffit50 newydd, lle mae cleifion yn cael eu gwahodd i apwyntiad sgrinio iechyd

pwrpasol sy'n cyd-daro â'u pen-blwydd yn 50 oed, gyda'r prif nod o ddarparu dull ataliol/rhagweithiol o gynnal ymgynghoriadau penodol â chleifion i ganfod unrhyw feysydd sy'n peri pryder ac i gyfeirio, addysgu, a rhoi gwybod i unigolion sut i wella eu hiechyd a'u llesiant cyffredinol.

Bydd yr ymgynghoriadau Ffit50 hefyd yn hybu pwysigrwydd sgrinio a brechu i gleifion.

Y Cyfraddau sy'n Manteisio ar Sgrinio o Bob Math:

Y math o sgrinio	Y Coluddyn	Y Fron	Serfigol	Llygaid Diabetig	AAA
Y GYFRADD DARGED	60%	70%	80%	80%	80%
Dwyrain	62.1%	57.9%	69.4%	56.6%	63%

Comisiynu'r gwaith o gyflenwi a gosod Coronau Hall gan bractisau deintyddol i drin ac atal pydredd dannedd pellach ymhlith plant a phroblemau deintyddol cysylltiedig yn y dyfodol. Dyma'r cynllun peilot cyntaf sy'n ymwneud yn benodol â chontractwyr y Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol.

Beth nesaf?

- Iechyd a llesiant pobl ifanc
- Clefydau cronig h.y. asthma, diabetes, clefyd y galon, iselder
- Cynyddu'r cyfraddau sy'n cael eu himiwneddio a'u sgrinio
- Cynorthwyo poblogaethau difreintiedig ac ethnig leiafrifol mewn perthynas â'r canlynol:
 - Presgripsiynu cymdeithasol
 - Iechyd a llesiant
 - Datblygu ymgysylltiad cymunedol
- Datblygu prosiectau partneriaethau rhwng y contractwyr gofal sylfaenol i ddiwallu anghenion iechyd y boblogaeth yn well.

Dwyrain Caerdydd

Arweinydd y Clwstwr

Tess Raybould
Tess.raybould2@wales.nhs.uk

Gogledd Caerdydd

Pwy ydym ni?

Gogledd Caerdydd yw'r clwstwr mwyaf yng Nghymru, gyda'i boblogaeth o tua 107,025 o gleifion.

Mae'r Clwstwr yn cynnwys:

- 10 Practis Meddygon Teulu
- 12 o Optometryddion
- 3 Tîm Nyrsio Ardal
- 16 o Fferyllfeydd
- 13 o Bractisau Deintyddol
- Tîm Adnoddau Cymunedol o Weithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Model Tîm Amlddisgyblaethol

Rydym wedi coleddu model gwaith tîm amlddisgyblaethol, gan sefydlu Hyb amlddisgyblaethol sy'n cefnogi'r broses o reoli meddyginiaethau mewn modd diogel ac sydd â'r nod o gadw cleifion yn ddiogel gartref ar ôl cael eu rhyddhau o'r ysbyty – mae tîm yr Hyb yn cynnwys Fferyllwyr y Clwstwr a Nyrsys Eiddilwch, yn ogystal â Chymorth i Lywio Gofal/Chymorth Gweinyddol. Mae Fferyllwyr y Clwstwr yn adolygu ac yn prosesu Llythyrau Cyngor i Gleifion wrth eu Rhyddhau o'r Ysbyty, a hynny i bob claf sydd wedi'i gofrestru yn y Clwstwr, gan gysoni meddyginiaethau a darparu cwnsela, a gweithio'n agos gyda Phractisiau Meddygon Teulu a gwasanaethau Gofal Eilaidd i sicrhau bod cleifion yn cael eu rheoli mewn modd diogel ar ôl cael eu rhyddhau o'r ysbyty.

At hynny, mae'r Clwstwr wedi sefydlu cyfarfodydd wythnosol o'r tîm amlddisgyblaethol lle mae achosion cleifion cymhleth ac agored i niwedd 18 oed a hŷn yn cael eu hadolygu gan dîm o weithwyr proffesiynol amlddisgyblaethol i sicrhau bod y gwasanaethau a'r darpariaethau cywir ar waith i gadw cleifion yn ddiogel gartref ac allan o'r ysbyty, lle bo hynny'n bosibl. Mae cyfarfodydd y tîm amlddisgyblaethol yn cynnwys cynrychiolaeth gan weithwyr gofal iechyd proffesiynol, yr awdurdod lleol, a'r trydydd sector, gan ddarparu dull holistaidd o ofalu am gleifion. Mae'r gwasanaethau a gynrychiolir yn cynnwys Practisau Meddygon Teulu, y Gwasanaeth Byw'n Annibynnol, Nyrsys Eiddilwch y Clwstwr, y Tîm Adnoddau Cymunedol, Nyrsys Ardal, y Gwasanaethau Iechyd Meddwl, Presgripsiynwyr Cymdeithasol, Gofal a Thrwsio.

Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwylans Cymru (WAST) – y Gwasanaeth Ymweld â'r Cartref

Mae gan Ogledd Caerdydd gyfran fawr o bobl hŷn o gymharu â Chlystyrau eraill. Bydd nifer y cleifion sy'n cael eu hystyried yn eiddil neu'n gaeth i'r tŷ yn parhau i dyfu wrth i'n poblogaeth heneiddio. Rydym wedi buddsoddi mewn cymorth ychwanegol i ddarparu Apwyntiadau ar gyfer Ymweld â'r Cartref i'n cleifion eiddil a'r rhai sy'n gaeth i'r tŷ.

Trwy ariannu Uwch-ymarferydd Parafeddygol, rydym yn darparu 10 apwyntiad ychwanegol ar gyfer Ymweld â'r Cartref bob dydd – sy'n golygu bod ein cleifion sy'n gaeth i'r tŷ yn cael eu gweld mewn modd amserol ac yn cael eu cadw'n ddiogel gartref ac allan o'r ysbyty, lle bo hynny'n bosibl. Mae'r prosiect hwn hefyd yn cefnogi cynaliadwyedd y Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol trwy ryddhau capasiti meddygon teulu, ac mae'n cefnogi gwaith amlddisgyblaethol/ar y cyd ynghyd â chysylltiadau â gwahanol wasanaethau

Presgripsiynu Cymdeithasol

Mae Presgripsiynu Cymdeithasol yn ddull sy'n cysylltu pobl â gweithgareddau, grwpiau, a gwasanaethau yn eu cymuned i ddiwallu'r

anghenion ymarferol, cymdeithasol ac emosiynol sy'n effeithio ar eu hiechyd a'u llesiant. Rydym wedi ffurfio partneriaeth ag ACE (Action in Caerau & Ely) i ddarparu gwasanaeth datblygu cymunedol a phresgripsiynu cymdeithasol ar gyfer y Clwstwr, sy'n ceisio diwallu anghenion anghlinigol ein cleifion. Mae ACE yn gweithio'n agos gyda'n cleifion, gan 'gyd-gynhyrchu' atebion sy'n cefnogi eu hanghenion cymdeithasol.

Y Ganolfan Gofal Sylfaenol Brys

Mae Canolfannau Gofal Sylfaenol Brys yn trin cleifion ag anghenion gofal sylfaenol brys ar yr un diwrnod, gan greu capasiti i gynorthwyo meddygfeydd teulu a lleihau ymweliadau diangen ag Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Mae ein Hyb Amlddisgyblaethol wedi prosesu dros 20,403 o Lythyrau Cyngor i Gleifion wrth eu Rhyddhau ers ei sefydlu ym mis Mawrth 2023.

Rydym wedi cynnal 113 o gyfarfodydd y Tîm Amlddisgyblaethol ers mis Ebrill 2022, gan drafod 1,025 o gleifion a gwneud dros 415 o atgyfeiriadau i amrywiol wasanaethau

Rydym wedi atgyfeirio 606 o gleifion trwy ein llwyfan presgripsiynu cymdeithasol ers 2023

Mae 252 o drafodaethau ag Uwch-ymarferydd Clinigol wedi'u cofnodi

Mae ein Uwch-ymarferydd Parafeddygol wedi cynnal 4,381 o Apwyntiadau Ymweld â'r Cartref ers lansiad prosiect ym mis Mai 2022.

Beth nesaf?

Rydym yn parhau i adolygu a gwerthuso ein prosiectau cyfredol gan archwilio sut y gellir eu datblygu ymhellach, ac rydym hefyd yn cynllunio mentrau newydd ar gyfer y flwyddyn i ddod.

Fferyllwyr y Clwstwr – Gwasanaethau Ychwanegol

Mae Fferyllwyr y Clwstwr yn edrych ar y modd y gallant gefnogi ein Practisau Meddygon Teulu a'n cleifion ymhellach, ac wrth i wasanaethau ychwanegol gael eu datblygu rydym yn gobeithio darparu cymorth ychwanegol trwy gynig Adolygiadau Amlgyffuriaeth, triniaeth Gwrthgeulo Uniongyrchol trwy'r Geg (DOAC), ac SGLT2.

Sgrinio Cyn-Ddiabetes/Atal Diabetes

Mae diabetes yn gyflwr sydd â goblygiadau hirdymor sylweddol i gleifion ac mae'n achosi pwysau sylweddol ar y GIG. Mae ar gleifion â diabetes angen mewnbwn gan yr holl gydweithredfeydd proffesiynol sy'n ffurfio'r Clwstwr. Mae Clwstwr Gogledd Caerdydd wedi

Rydym wedi cefnogi'r broses o sefydlu Canolfan Gofal Sylfaenol Brys yn y Clwstwr, gan ddarparu 32 o apwyntiadau ychwanegol y dydd i'r cleifion o fewn y Clwstwr.

Gwasanaethau Cyhyrsgerberbydol Ychwanegol

Mae'r gwasanaeth Ffisiotherapi ar gyfer Cyflyrau Cyhyrsgerberbydol yn gweithio gyda phobl ag amrywiaeth o anafiadau ac anableddau i sicrhau'r budd mwyaf posibl o'u gofal adsefydlu ac adfer.

Rydym wedi parhau i ariannu darpariaeth gwasanaethau cyhyrsgerberbydol (Ffisiotherapi ar gyfer Cyflyrau Cyhyrsgerberbydol) ychwanegol ar gyfer cleifion yn y Clwstwr.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Mae'r Rhaglen Datblygu Clwstwr Carlam wedi sicrhau bod y Cydweithredfeydd Proffesiynol wedi dod ynghyd am y tro cyntaf, ac rydym wedi sefydlu perthnasoedd gwaith da ar draws y cydweithredfeydd gan ddod at ein gilydd i weithio ar y cyd er budd ein cleifion.

Mewn cyfnod heriol, rydym wedi parhau i ddarparu Gwasanaethau'r Clwstwr sydd o fudd i iechyd a llesiant ein cleifion, ac rydym yn dal ati i edrych ar ffyrdd newydd o weithio.

cytuno bod Atal Diabetes yn flaenoriaeth allweddol i'w chario ymlaen ar y cyd i helpu i wella iechyd a llesiant ein cleifion.

Rydym wedi ariannu ymyriad targededig gan Raglen Atal Diabetes Cymru Gyfan i helpu i nodi cleifion sydd mewn perygl o ddatblygu diabetes math 2 a lleihau'r risg y bydd y boblogaeth gyn-ddiabetig yn datblygu'r cyflwr, a hynny trwy addysg a monitro gwell.

Mae'r Clwstwr yn archwilio sut y gellir datblygu'r gwaith hwn ymhellach, i gynnwys Fferyllfeydd Cymunedol, Optometryddion a Deintyddion i sicrhau dull gwirioneddol gydweithredol.

Cydweithio ym maes Gofal Eilaidd

Mae dod â gwasanaethau'n nes at y cartref yn un o nodau allweddol strategaeth Llunio Ein Llesiant i'r Dyfodol. Mae gennym uchelgais i weithio gyda'r gwasanaethau Gofal Eilaidd i archwilio ffyrdd newydd o weithio a fydd yn helpu i leihau amseroedd aros a dod â gwasanaethau'n nes at y cartref.

Gogledd Caerdydd

Arweinydd y Clwstwr

Angharad Triggs
Angharad.Triggs2@wales.nhs.uk

De-ddwyrain Caerdydd

Pwy ydym ni?

Mae Clwstwr De-ddwyrain Caerdydd yn un o'r ardaloedd mwyaf difreintiedig o fewn Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro, ac mae wedi'i osod yn y 12fed safle o ran amddifadedd ymhlith 64 o Glystyrau ledled Cymru. Mae'r cyfansoddiad demograffig yn gymhleth, ac wedi'i nodweddu gan lefelau uchel o ddiweithdra ac amddifadedd cymdeithasol. Mae'n cynnwys canolfan fewnfudo y DU a charchar. Mae gan hanner y practisau meddygon teulu boblogaeth fawr o fyfyrwyr yn ogystal â phoblogaeth amrywiol iawn o ran gwahanol ethnigrwydd ac iaith, gan gynnwys ceiswyr lloches ac unigolion digartref.

Gwasanaethau Gofal Sylfaenol yn y Clwstwr

Darperir gwasanaethau gan wyth practis meddygon teulu, wyth deintydd, saith optometrydd, a deg fferyllfa, gan wasanaethu poblogaeth o tua 66,500 ym mis Hydref 2024.

Dyma'r practisau meddygon teulu sy'n darparu gwasanaethau meddygol:

- Meddygfa Albany
- Meddygfa Cathays
- Meddygfa Clifton
- Meddygfa Cloughmore
- Canolfan Feddygol Four Elms
- Practis Meddygol Heol y Gogledd
- Meddygfa Roathwell
- Meddygfa'r Ddinas

Personél y Clwstwr

Mae grŵp proffesiynol y Clwstwr yn cynnwys Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd, Meddygon Teulu, Nyrsys, Fferyllwyr, Optometryddion, Deintyddion, a Chynrychiolwyr Awdurdodau Lleol a Sefydliadau'r Trydydd Sector, sy'n cwrdd i drafod ac archwilio mentrau newydd ar y cyd, gyda'r nod o wella mynediad at ofal a gwella ansawdd y gofal hwnnw i gefnogi anghenion iechyd a llesiant ein poblogaeth.

Mae Arweinydd Clwstwr, Rheolwr Datblygu Prosiectau, a Swyddog Cymorth yn cydlynu gweithgareddau a phrosiectau'r Clwstwr, gan helpu i hwyluso'r broses o redeg y mentrau mewn modd hwylus a llwyddiannus.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Cynyddu'r nifer sy'n cael eu brechu a'u sgrinio yn ystod plentyndod i hybu pwysigrwydd imiwneiddio a sgrinio plant.

Cyfraddau Sgrinio: Mae holl gyfraddau sgrinio'r Clwstwr islaw targedau a niferoedd y WHO, o gymharu â thargedau cenedlaethol, ac maent i'w gweld isod:

Y math o sgrinio	Y Coluddyn	Y Fron	Serfigol	Llygaid Diabetig	AAA
Y GYFRADD DARGED	60%	70%	80%	80%	80%
Y De-ddwyrain	57%	60.6%	57%	54.4%	65%

Ymgysylltu â phrosiect y Pen Dwfn: ProsiectPenDwfnCymruRCGP – rhwydwaith ar gyfer practisau meddygon teulu sydd â'r gyfran uchaf o gleifion sy'n byw yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru, gyda'r nod cyffredin o hybu darpariaeth gofal iechyd decach, nodi heriau cyffredin, a dod o hyd i'r atebion gorau sy'n cyd-fynd â dulliau seiliedig ar leoedd, gan ychwanegu gwerth ar gyfer ein poblogaeth.

Cyfraddau imiwneiddio: Mae Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) wedi gosod targed cenedlaethol o 95% i'r DU o ran imiwneiddio rheolaidd i blant erbyn eu bod yn bump oed er mwyn sicrhau imiwnedd torfol. Mae bron pob brechiad yn is na thargedau Sefydliad Iechyd y Byd, fel y dangosir (mae'r hyn a gyflawnwyd wedi'i amly.

Dechrau Prosiect Diabetes Math 2 ar gyfer unigolion 18-40 oed, gan ganolbwyntio ar gefnogi pobl i reoli eu diabetes yn fwy effeithiol lle bydd Nyrsys Arbenigol Diabetes yn adolygu cleifion a nodir i optimeiddio meddyginiaeth pobl â HbA1Cs uwch, yn cynnal gwasanaeth sgrinio profion wrin, ac yn cynnig cyngor ar faeth, gweithgarwch corfforol, cwsgr, arferion cymdeithasol, a phwysau, gan helpu unigolion i ymdopi â straen, hwyliau isel ac emosiynau anodd.

Blaenoriaethau'r dyfodol

Byddwn yn canolbwyntio ar atal salwch, ac ar sgrinio a brechu i wella iechyd a llesiant drwy gydol bywyd, gan alluogi pobl i reoli a chynnal eu hannibyniaeth cyhyd â phosibl, yn unol â'r strategaethau cyffredinol canlynol:

- **Cymru Iachach.Llyw.Cymru:** Strategaeth hirdymor Llywodraeth Cymru ar gyfer 'system gyfan iechyd a gofal cymdeithasol', gan flaenoriaethu atal salwch a hybu iechyd a llesiant.
- **Llunio Ein Llesiant i'r Dyfodol,** strategaeth Byw'n Dda, Gofalu'n Dda, Gweithio Gyda'n Gilydd 2023-2035 BIPCF.
- **Rhaglen Strategol GIG Cymru ar gyfer Gofal Sylfaenol:** sy'n canolbwyntio ar atal a llesiant.
- **Sicrhau Iechyd a Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol,** gan rymuso pobl i ofalu am eu hiechyd eu hunain.
- **Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif:** canolbwyntio ar ymddygiadau i wneud y gorau o'r rhyngweithiadau dyddiol rhwng sefydliadau ac unigolion, gan helpu i feithrin newid cadarnhaol i gyflawni'r canlynol:

- Gwella gofal cleifion.
- Moderneiddio gwasanaethau.
- Lleihau ffyrdd o fyw nad ydynt yn iach.
- Lleihau anghydraddoldebau iechyd
- Cynyddu nifer y bobl sy'n cael eu sgrinio a'u brechu.
- Cynyddu'r defnydd o bresgripsiynu cymdeithasol.

Ehangu Canolfan Llesiant y De-ddwyrain, Caerdydd (SEWeCC), gan benodi'n ddiweddar Ymarferydd Eiddilwch a Chyflyrau Cronig i reoli cleifion ag anghenion cymhleth mewn modd holistaidd, gwella parhad o ran gofal trwy ddarparu asesiadau yn y cartref, cefnogi cleifion agored i niwed, a hwyluso'r broses o gynllunio gofal ymlaen llaw ar gyfer y rhai â salwch sy'n cyfyngu ar fywyd. Mae hyn yn cryfhau ein tîm o Weinyddwyr, Fferyllwyr a Therapydd Galwedigaethol sydd, gyda'i gilydd, yn darparu gofal rhagweithiol, gan ategu'r gwasanaethau a ddarperir gan feddygon teulu a chynnig cymorth ymyriadol trwy bresgripsiynu cymdeithasol, gan helpu i fynd i'r afael ag anghenion iechyd a chymdeithasol ein poblogaeth.

Darparu hyfforddiant gan ddefnyddio Ap y GIG trwy fenter sy'n hyfforddi gwirfoddolwyr i hyfforddi'r boblogaeth, a ddarperir mewn meddygfeydd teulu yn y De-ddwyrain a lleoliadau cymunedol.

Archwilio Profion Pwynt Gofal am HbA1C, Cholesterol a Phwysedd Gwaed mewn digwyddiadau Ymgysylltu Cymunedol Bywydau Iach fel dull ataliol, gan fynd ati'n gynnar i nodi cyflyrau iechyd heb eu diagnosio, annog newidiadau iach ac ataliol o ran ffordd o fyw, a galluogi pobl i gael gofal amserol ar gyfer triniaeth.

Cynyddu ymgysylltiad ag Ysgolion, gan feithrin cydweithio mewn perthynas ag imiwneiddio, niwroamrywiaeth, ac ati.

Cynlluniau Tymor Canolig Integredig Clwstwr a'r ardal:

Y pum prif flaenoriaeth yw:

- Ansicrwydd yr henoed.
- Clefyd cronig h.y.,agaredd, diabetes, clefyd y galon, iselder.
- Gwella imiwneiddio a sgrinio.
- Mentrau ymgysylltu cymunedol a rhagnodi cymdeithasol sy'n cefnogi iechyd a lles ein poblogaeth ethnig leiafrifol i fynd i'r afael ag amddifadedd.
- Gofal clwyfau.

De-ddwyrain
Caerdydd

Arweinydd y Clwstwr

Dr Shubha Sangal
shubha.sangal@wales.nhs.uk

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Comisiynu **sesiynau ychwanegol gan ffisiotherapyddion**, gan alluogi cleifion â chyflyrau cyhyrsgerberbydol i gael eu gweld yn gynt.

Lansio SEWeCC, sef gwasanaeth aml-broffesiynol/asiantaethol, sy'n helpu i leihau derbyniadau i'r ysbyty, gan ddarparu:

- **Cyfarfodydd Tîm Amlddisgyblaethol Gofal Sylfaenol**, rheoli'r gwaith o gydgyssylltu gofal parhaus ar gyfer pobl ag anghenion cymhleth sydd mewn perygl o ddirywio neu gael eu derbyn i'r ysbyty.
- **Camau dilynol rhagweithiol ar ôl rhyddhau cleifion o'r ysbyty**, ffonio cleifion a ryddhawyd o'r ysbyty yn ddiweddar i nodi eu hanghenion o ran adferiad, gan asesu a fyddai cymorth ychwanegol o fudd, neu ba gymorth ychwanegol a allai fod o fudd.
- **Rheoli meddyginiaeth**, lle mae Fferyllwyr y Clwstwr yn adolygu a diweddarau meddyginiaethau a roddir ar bresgripsiwn i gleifion a ryddhawyd o'r ysbyty yn ddiweddar.

Mae **Fferyllwyr** wedi gwella gofal cleifion trwy wasanaeth cysoni meddyginiaethau cynhwysfawr, gan wella diogelwch yn ogystal â sicrhau arbedion cost sylweddol. Mae'r **Therapydd Galwedigaethol** wedi gwella gofal i gleifion sy'n cael trafferth gartref, gan gynnal ymweliadau â'r cartref i asesu eu hanghenion yn llawn a threfnu, mewn modd priodol, i gael unrhyw offer angenrheidiol, gwneud atgyfeiriadau, neu eu cyfeirio i gael cymorth presgripsiynu cymdeithasol.

Sefydlu rhaglen flynyddol o **Ddigwyddiadau Ymgysylltu Cymunedol Bywydau Iach** mewn lleoliadau lleol ledled y Clwstwr, gan helpu i leihau rhwystrau sy'n atal mynediad at ofal, a gwella'r cyfathrebu rhwng y boblogaeth a darparwyr gofal iechyd, gofal cymdeithasol, y trydydd sector a mudiadau elusenol. Hybu **byw'n iach, gan amlygu'r gwasanaethau cymorth presgripsiynu cymdeithasol lleol sydd ar gael** i helpu iechyd a llesiant cyffredinol, ynghyd â **meithrin ymwybyddiaeth o bwysigrwydd imiwneiddio, brechu a sgrinio**. Maent yn galluogi'r sawl sy'n bresennol i siarad â gweithwyr proffesiynol a chael gwybodaeth ffeithiol.

Datblygu **llenyddiaeth hybu iechyd i gleifion mewn sawl iaith**, gydag lechyd y Cyhoedd, gan adlewyrchu nifer yr ieithoedd a siaredir, a **gwella'r cyfathrebu**, a chafodd dderbyniad cadarnhaol.

Darparu ffyrdd ychwanegol o helpu pobl i gynnal eu hiechyd a'u llesiant, gan gomisiynu **gwasanaeth presgripsiynu cymdeithasol Cysylltwyr Cymunedol**, sy'n cyfeirio cleifion at grwpiau cymorth lleol a gweithgareddau cymunedol priodol.

Beth a aeth yn dda?

Digwyddiad Bywydau Iach i ddathlu Ramadan yn 2024, a agorwyd gan Arglwydd Faer Caerdydd, a oedd yn hybu iechyd menywod a phwysigrwydd imiwneiddio a sgrinio, ac a ddenodd dros 300 o fenywod a phlant.

Cynigiwyd cyfle i fenywod a oedd yn perthyn i'r ffydd Islamaidd ddysgu am bwysigrwydd sgrinio'r fron, sgrinio serfigol a sgrinio'r coluddion, yn ogystal â brechiadau yn ystod plentyndod, a mwynhaodd pawb y gweithgareddau.

Atebodd panel, a oedd yn cynnwys Meddyg Teulu, Peditregydd, arbenigwr sgrinio lechyd y Cyhoedd, Prif Ymarferydd lechyd y Cyhoedd, Gynaecolegydd ac Obstetregydd, amrywiaeth o gwestiynau yn ymwneud ag iechyd, gan helpu i chwalu camsyniadau cyffredinol sy'n parhau yn ein cymuned.

Roedd llawer o gynrychiolwyr o Fwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro, y trydydd sector, yr awdurdod lleol, elusennau, Heddlu De Cymru, ac ati, yno fel arddangoswyr, gan ddarparu gwybodaeth a chyngor i'r sawl a oedd yn bresennol.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Mae yna bresenoldeb uchel yng **nghyfarfodydd y Clwstwr**, ynghyd ag ymgysylltiad gweithredol gan aelodau, a nodweddir gan berthnasoedd rhyngbroffesiynol cadarn, sy'n amlygu ymrwymiad i fentrau posibl, gan adlewyrchu anghenion ein poblogaeth.

Mae ein **digwyddiadau Bywydau Iach** wedi bod yn llwyddiannus, ac wedi cael adborth eithriadol o gadarnhaol, gan helpu i wella gwelededd, ymgysylltiad, ac ymddiriedaeth ein cymuned.

Beth y gellid ei wneud yn wahanol?

Mae prosiectau etifeddol yn parhau i gael eu hariannu gan y clwstwr, er gwaethaf gwerthusiadau gwael i fesur eu budd, gan ein hatal rhag rhyddhau adnoddau i fuddsoddi mewn mentrau newydd.

Diffyg mecanwaith a meini prawf diffiniedig ar gyfer trosglwyddo prosiectau y profwyd fod iddynt fudd, i BIPCF i gael eu cyllido'n ganolog.

Heriau cydymffurfedd o ran Llywodraethu Gwybodaeth, sy'n llesteirio'r broses o symud prosiectau yn eu blaen mewn modd effeithiol.

Dim digon o amser wedi'i ariannu ar gyfer Arweinwyr y Clwstwr, gan gynnig heriau o ran arweinyddiaeth effeithiol ac o ran recriwtio i symud yr agenda Datblygu Clwstwr Carlam yn ei blaen.

Mae amllder cyfarfodydd y Clwstwr yn heriol o ran gwneud penderfyniadau amserol wrth symud prosiectau yn eu blaen.

Nid yw cydweithredfeydd y Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i lechyd, Deintyddiaeth, Nyrsio, Opto metryddion, a Fferyllol wedi ymgysylltu'n llawn eto.

Mae yna ddiffyg ymgysylltiad o ran iechyd meddwl – potensial i sefydlu Cydweithredfa Gweithwyr Proffesiynol Iechyd Meddwl benodol.

Beth nesaf?

Cynyddu nifer y bobl sy'n cael eu sgrinio am Ganser y Coluddyn, gan bwysleisio pwysigrwydd hyn a meithrin ymwybyddiaeth o symlirwydd y driniaeth.

Cynyddu nifer y bobl sy'n cael eu himiwneiddio, a gweithio mewn modd rhagweithiol i fynd ar drywydd y rhai nad ydynt yn ymateb i wahoddiadau gan bractisau meddygon teulu.

Canolbwyntio ar ordewdra, sgrinio, smygu a brechu, a chynyddu gwybodaeth a dealltwriaeth pobl mewn perthynas ag ymddygiadau sylfaenol o ran ffordd o fyw, gan effeithio'n sylweddol ar iechyd a llesiant.

Gwella cysylltiadau â phobl nad Saesneg yw eu hiaith gyntaf, cynyddu nifer y gweithwyr cyswllt amlieithog, ac ymgysylltu ag arweinwyr ffydd dylanwadol lleol, a fydd yn helpu i leihau rhwystrau, gan gael effaith ar nifer y bobl sy'n cael eu himiwneiddio a'u sgrinio.

Hwyluso proses o gynllunio gofal ymlaen llaw ar gyfer pobl â salwch sy'n cyfyngu ar fywyd.

Cyflwyno Clinigau Peditrig Integredig ar draws y Clwstwr mewn meddygfeydd dynodedig, lle bydd yna Bediatregydd a Meddyg Teulu yn gweld cleifion ar y cyd yn nes at y cartref.

Cymryd rhan yn Rhaglen Atal Diabetes Cymru Gyfan (AWDPP), menter Iechyd Cyhoeddus, sy'n cynnig cymorth wedi'i dargedu i bobl sydd mewn perygl o ddatblygu diabetes math 2, gyda'r nod o atal datblygiad y cyflwr hwn trwy sgysiau am ffordd o fyw, gan ganolbwyntio ar ddeiet a gweithgarwch corfforol.

De-orllewin Caerdydd

Pwy ydym ni?

Mae gan Dde-orllewin Caerdydd boblogaeth o tua 74,577 o bobl.

Mae'r Clwstwr yn cynnwys ardaloedd o amddifadedd uchel ac amrywiaeth ethnig – mae'r cysylltiadau diwylliannol cyfoethog a chymunedol cryf yn y Clwstwr wedi ffurfio'r sylfeini ar gyfer ein Clwstwr bywiog ac arloesol.

Mae'r Clwstwr yn cynnwys:

- 9 Practis Meddygon Teulu
- 9 Fferyllfa
- 7 Optegydd
- 9 Practis Deintyddol
- 2 Dîm Nyrsio Ardal
- Tîm Adnoddau Cymunedol o Weithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Hyb Amlddisgyblaethol/Model Tîm Amlddisgyblaethol

Mae gennym Fodel Gweithio Tîm Amlddisgyblaethol sefydledig yn y De-orllewin sy'n cynnwys Hyb y Tîm Amlddisgyblaethol a Chyfarfodydd y Tîm Amlddisgyblaethol.

Mae tîm ein Hyb yn cynnwys Fferyllwyr y Clwstwr, Technegydd Fferyllfa, Therapydd Galwedigaethol, Gweithiwr Cymorth Gofal Iechyd, Llyw-wyr Gofal, a Rheolwr Prosiectau – sy'n gweithio ar y cyd i gadw cleifion yn ddiogel gartref ac allan o'r ysbyty.

Digwyddiadau Addysg Iechyd ac Imiwneiddio Cymunedol

Rydym wedi cynnal nifer o Ddigwyddiadau Addysg Iechyd ac Imiwneiddio yn y gymuned lle rydym wedi gallu meithrin perthnasoedd ac ymddiriedaeth â'n cleifion, hybu addysg iechyd i gefnogi dewisiadau iach o ran ffordd o fyw, a chael gwared ar stigma a chamwybodaeth ynghylch gofal iechyd.

Yn ogystal â hyn, rydym wedi darparu mynediad at frechiadau imiwneiddio i gynyddu'r nifer sy'n cael eu brechu yn ein Clwstwr trwy gydweithio â nyrsys ysgol a thimau imiwneiddio torfol.

Cymorth Diogelu gan Gymheiriaid yn y Clwstwr

Rydym wedi datblygu grŵp cymorth diogelu gan gymheiriaid yn y clwstwr, sy'n caniatáu trafodaeth a dysgu ar y cyd i gefnogi'r broses o ddatblygu protocolau ac arfer gorau ledled y Clwstwr.

Clinigau Ymataliaeth yn Ystod Plentyndod

Mae'r amseroedd aros presennol i blant a phobl ifanc sy'n cael eu hatgyfeirio at y gwasanaeth ymataliaeth cymunedol oddeutu 2 flynedd. Mae oedi cyn cynnal yr asesiad cychwynnol ac o ran rheoli'r cyflwr yn arwain at drallod sylweddol i blant a'u teuluoedd, ac mae'r broblem yn datblygu tra eu bod ar y rhestr aros.

Rydym wedi gweithredu model o fewn y clwstwr o asesiadau gofal sylfaenol cyflym yn y gymuned ar gyfer plant sy'n ymglyfwyno â phroblemau ymataliaeth – sy'n golygu bod cleifion yn cael eu gweld yn gynt i gael asesiad cychwynnol: gan atal problemau rhag gwaethygu a lleihau pwysau ar wasanaethau Gofal Eilaidd.

Cymorth i'r Clwstwr gan ViPC

O ystyried cymhlethdodau gweithio mewn clwstwr, rydym wedi ariannu ViPC i wneud gwaith pwrpasol i gefnogi'r broses o gasglu, rheoli a phrosesu data fel y gallwn ddangos a gwerthuso canlyniadau ac effaith prosiectau mewn modd effeithiol.

Cyngor a Chymorth i Deuluoedd

Rydym wedi buddsoddi mewn cymorth ychwanegol i'n plant, ein pobl ifanc a'u teuluoedd trwy'r Gwasanaeth Cyngor a Chymorth i Deuluoedd – a hynny trwy ariannu gweithiwr dynodedig, sydd wedi'i leoli yn yr hyb gofal, i gynorthwyo cleifion yn y clwstwr. Mae'r gwerthusiad cynnar yn gadarnhaol.

Presgripsiynu Cymdeithasol

Mae Presgripsiynu Cymdeithasol yn ddull sy'n cysylltu pobl â gweithgareddau, grwpiau, a gwasanaethau yn eu cymuned i ddiwallu'r anghenion ymarferol, cymdeithasol ac emosiynol sy'n effeithio ar eu hiechyd a'u llesiant.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Rydym wedi cynnal 141 o gyfarfodydd y Tîm Amlddisgyblaethol ers mis Ebrill 2022, gan drafod 1,232 o gleifion.

Rydym wedi atgyfeirio 2,328 o gleifion trwy ein llwyfan presgripsiynu cymdeithasol ers mis Ebrill 2022.

Mae 329 o drafodaethau ag Uwch-ymarferwyr Clinigol wedi'u cofnodi.

Rydym wedi ymrwymo i gefnogi Presgripsiynu Cymdeithasol yn y clwstwr ers sawl blwyddyn, ac rydym wedi ffurfio partneriaeth ag ACE (Action in Caerau & Ely) i ddarparu gwasanaeth datblygu cymunedol a phresgripsiynu cymdeithasol ar gyfer y Clwstwr sy'n ceisio diwallu anghenion anghlinigol ein cleifion.

At hynny, rydym hefyd yn cefnogi prosiectau cynyddol Tyfu Caerdydd, sydd â'r nod o gael effaith drawsnewidiol ar iechyd corfforol a meddyliol pobl, ar eu hunigedd a'u hunigrwydd – gan ddarparu mynediad i gleifion.

Ehangu tîm yr hyb i gynnwys technegydd fferyllfa.

Cynnal y lefel is o dderbyniadau i'r ysbyty ac aildderbyniadau i'r ysbyty yn y clwstwr.

Sefydlu perthnasoedd â sefydliadau'r trydydd sector a thimau eraill BIPCF.

Beth nesaf?

Rydym yn parhau i weithio tuag at y weledigaeth gyffredin, sef 'lechyd a llesiant i bawb sy'n byw ac yn gweithio yn ein cymuned'. Yn ystod 2025-26 bydd y Clwstwr yn:

- Parhau i ddatblygu'r gwasanaethau a ddarperir mewn partneriaeth â thîm yr hyb llesiant.
- Parhau i ddatblygu, monitro a gwerthuso'r gwaith gyda phobl ifanc a ddarperir gan ein Gweithiwr Porth a gomisiynir gan wasanaeth Cyngor a Chymorth i Deuluoedd Caerdydd.
- Parhau i gynnal yr ymyriad ymataliaeth yn ystod plentyndod.
- Parhau i ymgysylltu â'r Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol a chydweithredfeydd deintyddol i ddod o hyd i ymyriad ymarferol i fynd i'r afael â mater brys gofal deintyddol i blant a phobl ifanc.
- Archwilio datblygiadau i wasanaethau yng nghyd-destun 'darparu yn ddiofyn yn y gymuned' yn achos gofal diabetes.

- Gweithio mewn partneriaeth i ddod o hyd i atebion ymarferol i'r risgiau a gyflwynir i brosiectau'r Clwstwr o ganlyniad i'r newidiadau mewn darparwyr digidol yng Nghymru.
- Cam dau o'n cynllun peilot meddygaeth ar gyfer ffordd o fyw gyda phartneriaid yn y trydydd sector sy'n archwilio modelau ymgynghoriadau grŵp o ddarparu yn y gymuned.
- Gweithio o fewn paramedrau strategaethau cenedlaethol mewn perthynas â chanolfannau triniaeth frys ac mewn partneriaeth â'r contractwyr gofal sylfaenol, i archwilio arloesedd wrth ddarparu gwasanaethau'r clwstwr o ran mân anhwylderau a'r pwysau ar adnoddau yn ystod y gaeaf.
- Parhau i hybu a gwerthuso presgripsiynu cymdeithasol a datblygu cymunedol trwy wasanaethau a gomisiynir gan y Clwstwr.

De-orllewin Caerdydd

Arweinydd y Clwstwr

Tess Raybould
Tess.Raybould@wales.nhs.uk

Gorllewin Caerdydd

Pwy ydym ni?

Mae gan Orllewin Caerdydd boblogaeth o tua 60,247 o gleifion.

Mae'r Clwstwr yn cynnwys:

- 7 Practis Meddygon Teulu
- 6 Optegydd
- 2 Dîm Nyrsio Ardal
- 13 o Fferyllfeydd Cymunedol
- 7 Practis Deintyddol
- Tîm Adnoddau Cymunedol o Weithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Fferyllwyr y Clwstwr

Un prosiect etifeddol yn y Clwstwr fu darparu Fferyllwyr y Clwstwr fel adnodd ychwanegol ar draws y Practisiau Meddygon Teulu , gan gefnogi gwasanaethau cleifion a chynaliadwyedd y Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol trwy wella capasiti'r practisiau. O fis Chwefror 2025 ymlaen bydd gan bob fferyllfeydd gymhwyster Presgripsiynydd Annibynnol, gyda'r rhan fwyaf ohonynt yn ei ddefnyddio ar gyfer cleifion AF/DOAC. Bydd un fferyllfeydd yn gweithio'n dda gyda'r practis i wella prosesau presgripsiynu/monitro pwysedd gwaed gyda'r bwriad o rannu arfer gorau.

Rydym yn parhau i gefnogi'r prosiect hwn a'n huchelgais yw sefydlu Model Gweithio Tîm Amlddisgyblaethol yn y dyfodol.

Gwasanaethau Cyhyrsgerberbydol Ychwanegol

Mae'r gwasanaeth Ffisiotherapi ar gyfer Cyflyrau Cyhyrsgerberbydol yn gweithio gyda phobl ag amrywiaeth o anafiadau ac anableddau i sicrhau'r budd mwyaf posibl o'u gofal adsefydlu ac adfer.

Rydym wedi parhau i ariannu darpariaeth gwasanaethau cyhyrsgerberbydol (Ffisiotherapi ar gyfer Cyflyrau Cyhyrsgerberbydol) ychwanegol ar gyfer cleifion yn y Clwstwr.

Presgripsiynu Cymdeithasol

Mae Presgripsiynu Cymdeithasol yn ddull sy'n cysylltu pobl â gweithgareddau, grwpiau, a gwasanaethau yn eu cymuned i ddiwallu'r anghenion ymarferol, cymdeithasol ac emosiynol sy'n effeithio ar eu hiechyd a'u llesiant.

Rydym wedi ffurfio partneriaeth ag ACE (Action in Caerau & Ely) i ddarparu gwasanaeth datblygu cymunedol a phresgripsiynu cymdeithasol ar gyfer y Clwstwr sy'n ceisio diwallu anghenion anghlinigol ein cleifion.

Mae ACE yn gweithio'n agos gyda'n cleifion, gan 'gyd-gynhyrchu' atebion sy'n cefnogi eu hanghenion cymdeithasol.

Y Ganolfan Gofal Sylfaenol Brys

Mae Canolfannau Gofal Sylfaenol Brys yn trin cleifion ag anghenion gofal sylfaenol brys ar yr un diwrnod, gan greu capasiti i gynorthwyo meddygfeydd teulu a lleihau ymweliadau diangen ag Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys.

Rydym wedi cefnogi'r broses o sefydlu Canolfan Gofal Sylfaenol Brys yn y Clwstwr, gan ddarparu 96 o apwyntiadau wythnosol ychwanegol i'r cleifion yn y Clwstwr.

Addysg ar Draws y Cydweithredfeydd

Mae Arweinydd ein Cydweithredfa Ddeintyddol yn addysgu Cydweithredfeydd eraill ynghylch periodontitis a'r cysylltiadau â Diabetes.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Mae'r Rhaglen Datblygu Clwstwr Carlam wedi sicrhau bod y Cydweithredfeydd Proffesiynol wedi dod ynghyd am y tro cyntaf i weithio ar y cyd i fynd i'r afael ag anghenion ein poblogaeth.

Mae gennym ymgysylltiad cadarnhaol ar draws y Clwstwr, gyda phob Cydweithredfa Broffesiynol yn cael ei chynrychioli yng Nghyfarfodydd y Clwstwr – rydym yn parhau i feithrin perthnasoedd, rhannu'r dysgu, a rhoi gwybodaeth well i'n gilydd i sicrhau bod uchelgeisiau'r Clwstwr yn gynrychioliadol o bawb, ac y bydd prosiectau yn y dyfodol yn diwallu anghenion ein holl gleifion.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Er ein bod wedi gwneud cynnydd wrth ddod ynghyd ar ffurf Clwstwr, rydym yn dal i wynebu rhwystrau i gydweithio gwirioneddol – gyda chyfyngiadau o ran Technoleg Gwybodaeth a Llywodraethu Gwybodaeth yn cyfyngu ar brosiectau posibl ar draws y Cydweithredfeydd – rydym yn parhau i archwilio sut y gallwn oresgyn yr heriau hyn.

Yn yr un modd, mae diffyg ystadau ar draws y Clwstwr wedi bod yn rhwystr i waith posibl y Clwstwr.

Mae gan ein Clwstwr gyllideb gyfyngedig ar gael, sy'n ein hatal rhag gweithredu prosiectau newydd/ffyrdd arloesol o weithio. Rydym yn parhau i archwilio cyfleoedd ariannu posibl a all gefnogi Datblygiad ein Clwstwr.

Beth nesaf?

Rydym yn parhau i adolygu cynnydd ein Clwstwr a gwerthuso sut y gallwn gydweithio orau i fynd i'r afael ag anghenion ein poblogaeth o gleifion ar y cyd. Mae hyn yn cynnwys archwilio atebion TG i wella mynediad a chyfathrebu ar draws y cydweithredfeydd, e.e. mae ein tîm D/N wedi gofyn i ni edrych ar sut y gallwn ddefnyddio system Consultant Connect ar draws y cydweithredfeydd.

Mae gennym yr ail boblogaeth uchaf o Gleifion Hŷn. Felly, ein nod o 2026 ymlaen, pan fydd ein prosiect presgripsiynu cymdeithasol yn dod i ben ac yn rhyddhau arian, fydd helpu ein poblogaeth sy'n heneiddio i fyw'n dda trwy ddatblygu prosiectau ac ymyriadau wedi'u targedu.

Mae'r Cynlluniau Datblygu Lleol sy'n tyfu yn rhagweld cynnydd ym mhoblogaeth y Clwstwr, ac o ganlyniad bydd galw cynyddol am bob un o wasanaethau'r Clwstwr. Mae'r effaith ar gynaliadwyedd Gofal Sylfaenol a chapasiti'r ystadau yn parhau i fod yn flaenoriaeth uchel i'r Clwstwr. Rydym yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid i gynllunio ar gyfer y pwysau disgwyledig yn y byrdymor a'r tymor canolog.

Gorllewin Caerdydd

Arweinydd y Clwstwr

Susan Davies
Susan.Daviesbd844@wales.nhs.uk

Canol y Fro

Pwy ydym ni?

Ein cenhadaeth yw gwella iechyd a llesiant y boblogaeth leol a hyrwyddo cynaliadwyedd gofal sylfaenol a chymunedol trwy ganolbwyntio ar atebion na ellir eu cyflawni ond trwy gydweithio.

Rydym yn falch o fod wedi datblygu nifer o brosiectau arloesol, gan gynnwys gwasanaeth poen gronig, gwasanaeth clwyfau, cymorth llesiant, a gwasanaeth pesari.

Mae Clwstwr Canol y Fro yn cynnwys 6 phractis meddygon teulu, sef 5 yn y Barri ac 1 yn Sili. Mae ganddo boblogaeth o 65,000 o gleifion a demograffig cymysg o ran ardaloedd trefol a gwledig, gyda rhai ardaloedd o amddifadedd sylweddol. Mae i Ganol y Fro boblogaeth sy'n tyfu, ac mae datblygiadau tai newydd sylweddol yn mynd rhagddynt.

Mae gan Glwstwr Canol y Fro:

- 6 Practis Meddygon Teulu
- 14 Fferyllfeydd
- 9 Optegydd
- 10 Practis Deintyddol

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Un Pwynt Mynediad Iechyd Meddwl a Llesiant Canol y Fro

Mae gan lawer o drigolion Canol y Fro sefyllfaoedd cymdeithasol cymhleth, sy'n arwain at ganlyniadau iechyd a chymdeithasol negyddol. Yn aml, nid model meddygol yw'r ffordd orau o fynd i'r afael â'r materion hyn. Gan gydnabod hyn, mae Clwstwr Canol y Fro wedi creu partneriaeth â Mind yn y Fro i gefnogi oedolion â'r problemau llesiant hyn, gan ddarparu gwasanaeth un pwynt mynediad, sydd wedi bod yn rhedeg ers bron tair blynedd.

Gellir atgyfeirio preswylwyr trwy'r meddyg teulu neu gallant hunanatgyfeirio i'r gwasanaeth, a fydd wedyn yn darparu cymorth a chefnogaeth trwy reolwr achos dynodedig.

Mae'r gwasanaeth hwn wedi creu canlyniadau cadarnhaol i boblogaeth ein clwstwr. Rydym hefyd yn bwriadu integreiddio'r gwasanaeth hwn yn fwy llawn â gwaith ehangach y clwstwr yn y dyfodol.

Uwch-ymarferydd ym maes Poen

Mae'r Barri wedi'i nodi'n ardal sydd â phroblem benodol o ran materion yn ymwneud â chamddefnyddio meddyginiaethau caethiwus o gymharu â rhanbarthau eraill y Bwrdd Iechyd. (Y llinell borffor yw Canol y Fro, y llinell werdd yw'r cyfartaledd cenedlaethol, a'r llinell las yw'r cyfartaledd yng Nghaerdydd a'r Fro.)

Cafodd ymarferydd ym maes poen ei recriwtio gan Ganol y Fro i wella gofal cleifion â phoen gronig yn y clwstwr.

Mae yna gorff cynyddol o dystiolaeth sy'n awgrymu mai ychydig iawn o fudd sydd i feddyginiaethau a ddefnyddir ar gyfer poen gronig, bod iddynt amryw o sgilleffeithiau, a gall fod yn anodd rhoi'r gorau iddynt gan eu bod yn gaethiwus. Rydym yn cynnig opsiwn rheoli gwahanol (a gwell) i gleifion a chlinigwyr ar gyfer cleifion â phoen gronig.

Ap Minute! for Wound

Mae Canol y Fro wedi bod yn rhan o brosiect peilot cyffrous sy'n ymwneud â phlatfform rheoli clwyfau cronig Minute! for Wound. Mae'r rhaglen hon yn defnyddio dull 3D o fapio clwyfau gan ddefnyddio ffôn clyfar i helpu i sicrhau bod clwyfau'n cael eu cofnodi mewn modd cyson bob tro. Mae hyn yn gwella'r broses o gofnodi clwyfau, ac mae iddi'r fantais ychwanegol o ddefnyddio dangosfwrdd i helpu i nodi arwyddion rhybudd o ddirywiad clwyfau. Yr effaith gyffredinol fydd cyflymu amseroedd gwella clwyfau, optimeiddio'r staffio, a rhyddhau amser i ofalu trwy leihau'r cyfnodau a dreulir yn cadw cofnodion a theithio. Mae gwerthusiad yn cael ei ysgrifennu ar hyn o bryd.

Mae hyn yn cael ei weithredu ar y cyd rhwng y timau nyrsio ardal, nyrsys gofal sylfaenol, a'r gwasanaeth hyfywedd meinweoedd, sy'n amlygu cydweithio.

Gwasanaeth Pesari

Rydym wedi datblygu gwasanaeth lleol i drin menywod â phrolaps y wain y mae arnynt angen pesariau cylch. Cydnabuwyd bod yna fwch yn y gwasanaeth, lle roedd menywod yn aros hyd at 52 wythnos i gael eu gweld mewn lleoliad gofal eilaidd ar gyfer y cyflwr hwn. Roedd hyn hefyd yn golygu taith i'r ysbyty.

Roedd gennym y sgiliau yn y clwstwr i ymgymryd â'r gwasanaeth hwn, ac ym mis Mehefin 2023 dechreuom weld cleifion o'n hysbyty cymunedol yn y Barri. Mae hyn wedi bod yn llwyddiannus iawn, ac wedi cael adborth rhagorol gan gleifion. Rydym wedi cyflwyno'r gwasanaeth yn y clystyrau cyfagos yn Nwyrain a Gorllewin y Fro hefyd. Mewn cyfnod o 10 mis gwelwyd 123 o gleifion newydd (cyfartaledd o 6 chlaf fesul clinig).

Clinigau Pediatrig Integredig

Roedd Canol y Fro yn un o'r clystyrau cyntaf i ddilyn De-orllewin Caerdydd trwy sefydlu Clinig Pediatrig Integredig. Mae'r model hwn bellach yn lledaenu ar draws Caerdydd a'r Fro. Nod y model yw caniatáu i gleifion weld pediatregydd mewn lleoliad cyfleus, yn agos at y cartref. Mae yna'r fantais ychwanegol o gael meddyg teulu yn yr ymgynghoriad hefyd, sy'n rhoi gwedd gofal sylfaenol ar yr ymgynghoriad, ac yn gwella'r cysylltiadau rhwng gofal sylfaenol ac eilaidd.

Clinigau Niwroleg

Gan adeiladu ar lwyddiant y clinig pediatrig integredig, rydym wedi cyflwyno model tebyg iawn gan ddod â niwrolegydd allan i'r gymuned i redeg clinig gyda meddyg teulu lleol. Mae hyn yn cynnig yr un manteision â'r model pediatrig, ac yn amlygu ein nod parhaus i helpu i ddatblygu gwasanaethau clinigol rhagorol i gleifion, a gwella cysylltiadau rhwng gwasanaethau gwahanol.

Canol y Fro

Arweinydd y Clwstwr

Dr James Martin

Canol y Fro

Arweinydd y Clwstwr

Dr James Martin

Clinigau Methiant y Galon

Mae clwstwr Canol y Fro wedi nodi bod rheoli clefydau cronig yn flaenoriaeth allweddol yn ei gynllun.

Canol y Fro sydd â'r drydedd gyfradd uchaf o ran derbyniadau i'r ysbyty a'r gyfradd uchaf o farwolaethau cyn pen y flwyddyn gyntaf ar ôl cael diagnosis o fethiant y galon yn achos cleifion 75 oed a hŷn yn ardal Caerdydd a'r Fro (gweler y data isod o Godau ICD10 – 'I500', 'I501', 'I509', 'I110', 'I420', 'I255', 'I429').

Mae'r prosiect hwn yn helpu i bontio'r bwlch rhwng gofal sylfaenol ac eilaidd trwy ddarparu gwasanaeth arbenigol mewn lleoliad cymunedol. Rydym hefyd yn optimeiddio'r codio a'r camau dilynol i gleifion â methiant y galon, gan safoni'r arfer hwn. Nod y prosiect yw sicrhau bod y defnydd gorau yn cael ei wneud o feddyginiaethau ar gyfer methiant y galon, y mae iddynt fuddion o ran marwolaethau a chydafiachedd. Cydnabyddir bod cyflawni'r dos mwyaf y gellir ei oddef yn fuddiol i gleifion, ond mae hyn yn cymryd llawer o amser ac yn gofyn am ymyriad gan glinig fel hwn.

Mae'r prosiect yn cynnwys nyrs arbenigol methiant y galon, sy'n gweithio o safle practis meddygon teulu lleol, i optimeiddio triniaeth cleifion lleol â methiant y galon.

Diogelu Plant

Mae diogelu plant wedi'i amlygu'n faes blaenoriaeth ar gyfer clwstwr Canol y Fro. Mae'r clwstwr yn cynnwys ardaloedd o amddifadedd sylweddol, a nodwyd bod materion diogelu plant, sydd â chysylltiad agos ag amddifadedd, yn bryder penodol.

Mae'r prosiect hwn yn cynnwys cyfarfod chwarterol o arweinwyr diogelu yr holl bractisau yn y clwstwr. Mae hyn yn rhannol addysgiadol, gyda siaradwyr gwadd, ond mae hefyd yn cynnig cyfle ffurfiol i drafod achosion diogelu cymhleth, a rhannu'r dysgu. Mae'r grŵp hefyd yn darparu cyngor ad hoc i'w gilydd wrth i achosion cymhleth godi rhwng y cyfarfodydd hyn.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Mae'r clinigau pesari cymunedol yn enghraifft o brosiect clwstwr cost isel ac effeithiol sydd bellach wedi'i gynnig i'r ddau glwstwr arall yn y Fro (Dwyrain a Gorllewin). Credwn fod hon yn enghraifft ardderchog o fodel clwstwr y gellir ei brif ffrydio.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Beth a oedd wedi gweithio'n dda?

Rydym wedi datblygu llawer o brosiectau arloesol, ac mae rhai ohonynt wedi lledaenu y tu hwnt i'n clwstwr (dechreuodd y model ffisiotherapi pwynt cyswllt cyntaf yng Nghaerdydd a'r Fro yng nghlwstwr Canol y Fro). Mae gennym ethos cadarn o gefnogi arferion ein gilydd, a ddatblygodd yn bennaf yn ystod y pandemig. Mae cynaliadwyedd gofal sylfaenol wrth wraidd yr hyn a wnawn, ac mae ein holl brosiectau wedi'u cynllunio gan ystyried y nod hwn. Mae'r tîm seiliedig ar werth wedi dweud ei fod yn ystyried ein clwstwr yn esiampl rhagorol.

Mae gennym dîm cryf sy'n rheoli prosiectau'n dda ac yn cael cefnogaeth leol, ac rydym yn ffodus o fod â swyddog gweinyddol dynodedig i'r clwstwr i helpu i ddatblygu gwaith y clwstwr.

Beth nesaf?

Blaenoriaethau'r dyfodol

Cyfraddau imiwneiddio yn ystod plentyndod. Nod clwstwr Canol y Fro yw cynyddu nifer y plant dan 5 oed sy'n cael eu brechu. Yn dilyn trafodaeth ag Iechyd y Cyhoedd, penderfynwyd canolbwytio ar y grŵp hwn i ddechrau. Rydym yn ymdrechu i gyrraedd y targed o 95% wedi'u brechu sy'n ofynnol i sicrhau imiwnedd torfol. Bydd nyrs neu gynorthwydd gofal iechyd yn cysylltu â'r cleifion hyn i drafod eu statws brechu a gobeithio yn trefnu iddynt gael brechlyn yn y practis. Os yw cleifion yn betrusgar ynghylch cael eu brechu a bod angen trafodaeth glinigol bellach, bydd meddyg teulu yn cysylltu â'r cleifion hynny i gael sgwrs fanylach. Yn achos cleifion sy'n wirioneddol wrthwynebus i frechlynnau, bydd hyn yn cael ei godio.

Blaenoriaethau strategol eraill

Iechyd meddwl plant a phobl ifanc.

Cynhaliodd Canol y Fro weithdy ym mis Hydref 2023 i nodi anghenion poblogaeth leol y clwstwr. Un o'r prif themâu a ddaeth i'r amlwg oedd y diffyg cymorth i bobl ifanc â phroblemau iechyd meddwl/llesiant. Aethom ati i ddatblygu arolwg i'w anfon at yr ysgolion uwchradd lleol a phractisau meddygon teulu Canol y Fro (yn targedu'r ystod oedran 10 i 19).

Ar sail y canlyniadau, bu i ni gyflwyno cynnig llwyddiannus yn amlinellu rhaglen gynhwysfawr ar gyfer gweithio gyda phlant a phobl ifanc 10-18 oed trwy apwyntiadau un i un a sesiynau grŵp gydag ymarferydd plant a phobl ifanc cymwys a phrofiadol.

Mae'r rhaglen wedi'i chynllunio i ddarparu amgylchedd diogel a chefnogol lle gall y cyfranogwyr archwilio eu pryderon, datblygu strategaethau ymdopi, a meithrin hunan-barch a hyder. Darperir cymorth i rieni a gofalwyr sy'n oedolion hefyd. Bydd y gwasanaeth hwn yn fodd o gael cipolwg ar fodelau presgripsiynu cymdeithasol/atgyfeirio y Fro, a modelau gwasanaethau perthnasol eraill.

Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol?

Rhai o'n heriau:

- Mae Llywodraethu Gwybodaeth yn parhau i fod yn her sylweddol gan nad yw'r canllawiau'n gweddu i waith y clwstwr.
- Cynaliadwyedd (cyllid yn y dyfodol i barhau â phrosiectau profedig a rhyddhau cyllid y clwstwr ar gyfer darnau o waith newydd ac arloesol).
- Staff yn gadael prosiectau cyfnod penodol oherwydd ansicrwydd ynghylch parhad eu swyddi.
- Mae cael 4 cyfarfod clwstwr y flwyddyn yn unig yn creu heriau o ran datblygu prosiectau a phleidleisio.
- Nid yw pob un o'r cydweithredfeydd yn ymgysylltu'n llawn eto.

Seicolegydd ym maes Poen

Rydym wedi cyflwyno cais i gefnogi ein Huwch-ymarferydd ym maes Poen trwy ehangu'r tîm i gynnwys seicolegydd clinigol. Mae ymchwil ac ymarfer yn dangos pwysigrwydd ffactorau seicolegol wrth ymdopi â phoen o ran ansawdd bywyd ac anabledd/cyfngiadau. Mae yna sylfaen dystiolaeth gref o ran y cyfraniad y mae seicoleg yn ei wneud at effeithiolrwydd triniaeth cleifion â phoen barhaus. Felly, mae'n hanfodol cynnwys seicoleg ar ddechrau'r llwybr – i gynllunio a chyflwyno dulliau seiliedig ar dystiolaeth, cynnig ymgynghoriad a chefnogaeth i weithwyr proffesiynol nad ydynt yn seicolegwyr sy'n gweithio gyda chleifion a chanddynt boen, a helpu i reoli'r cymhlethdod dynol a systemig a fydd yn bodoli.

Clwyfau

Mae gofalu am gleifion â chlwyfau cronig yn broblemus am nad yw cyfrifoldeb y sawl sy'n ymgymryd â'r gofal hwn wedi'i ddiffinio'n glir. Roeddem yn ffodus o fod wedi recriwtio nyrs gofal clwyfau frwdfrydig a oedd yn gweithio yn y clwstwr rhwng mis Mai 2023 a mis Tachwedd 2024. Yn anffodus, am nad oedd yn bosibl cynnig y rôl fel swydd barhaol, gadawodd y nyrs hon y clwstwr i chwilio am sicrwydd cyflogaeth. Mae hyn wedi bod yn siom wirioneddol ac wedi atal y gwaith parhaus o ehangu'r weledigaeth ar gyfer maes gofal clwyfau yng Nghanol y Fro. At hynny, er bod nyrs brofiadol ar gael i gynnal asesiadau o glwyfau, roedd prinder staff clinigol o hyd i ymgymryd â'r cynlluniau gofalu am glwyfau arfaethedig. Mae arnom angen rhagor o ddyfnder yn nhîm clwyfau gofal sylfaenol y clwstwr i sicrhau cydnherthedd y tîm a'n galluogi i gynnal cynlluniau gofal clwyfau. Rydym yn gweithio gyda'r tîm Nyrsio Hyfywedd Meinweoedd i ddatblygu model newydd a llunio cais i fynd i'r afael â'r materion hyn.

Gwasanaeth Rhyddhau o'r Ysbyty

Rydym yn ymchwilio i'r posibilrwydd o gynorthwyo ein cleifion eiddil sydd wedi cael eu rhyddhau o'r ysbyty. Ymhlith yr enghreifftiau y mae gofal personol, siopa, ac ati.

Dwyrain y Fro

Pwy ydym ni?

Rydym yn glwstwr sy'n teimlo'n angerddol ynghylch mynd i'r afael ag anghenion iechyd ein poblogaeth leol. Rydym yn gwneud hyn trwy ddadansoddi Asesiad o Anghenion Iechyd y Boblogaeth Iechyd y Cyhoedd (a gyhoeddwyd ddiwethaf yn 2022) a gweithio gyda'n cydweithredfeydd i gael dealltwriaeth o broblemau iechyd ein poblogaeth. Rydym hefyd yn gwahodd Llais i gyfarfodydd ein clwstwr fel bod barn a phrofiadau ein poblogaeth yn cael eu hystyried yn ein gwaith cynllunio. Mae ymgorffori holiaduron profiad y claf yn rhan annatod o werthuso ein prosiectau.

Yn ogystal ag Arweinydd y Clwstwr (Dr Chris Matthews), mae gennym Arweinwyr y Cydweithredfeydd sy'n cynrychioli Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol, Deintyddiaeth, Optometreg, Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd, Fferylliaeth, Nyrsio, Iechyd y Cyhoedd, ac Iechyd Meddwl.

Mae'r Clwstwr hefyd yn ariannu'r swyddi canlynol:

- Mae Fferyllydd y Clwstwr yn galluogi meddygon teulu i ganolbwyntio ar gleifion ag anghenion meddygol cymhleth, ac mae deiliad y swydd hefyd yn cynnal adolygiadau blynyddol o feddyginiaethau.
- Mae ein Nyrs Eiddilwch yn gweithio mewn lleoliad cymunedol yn rhan o dîm amlddisgyblaethol. Mae llawer o'r rôl yn cynnwys cysylltu â chartrefi gofal, adolygu prosesau rhyddhau, osgoi derbyniadau, a chysylltu â gwasanaethau hanfodol eraill.

Mae clwstwr Dwyrain y Fro yn gwasanaethu poblogaeth glwstwr gyfunol o tua 37,332.

Mae yna amrywiaeth o gyfleusterau cymunedol a diwylliannol, gan gynnwys Ystafelloedd Paget yng nghanol Penarth, sy'n cynnal amryw o gynyrchiadau theatr a chyngherddau trwy gydol y flwyddyn, a Phafiliwn arobryn Pier Penarth, sy'n cynnal arddangosfeydd ac sy'n gartref i sinema.

At hynny, mae Parc Gwledig Llynnoedd Cosmeston yn yr ardal ynghyd â glan môr hardd. Mae pedair gorsaf drenau yn darparu cysylltiadau rheilffordd da â Chaerdydd a'r rhanbarth.

Tynnwyd sylw at y blaenoriaethau canlynol sy'n wynebu ein poblogaeth yn Asesiad Rhanbarthol o Anghenion y Boblogaeth ar gyfer Caerdydd a'r Fro 2022:

Poblogaeth sy'n tyfu ac yn heneiddio. Clwstwr Dwyrain y Fro sydd â'r ail ganran uchaf o gleifion oedrannus (65+) ymhlith clystyrau Caerdydd a'r Fro. Mae yna dair cartref nyrsio a phedair cartref preswyl.

- Lefelau uwch o glefydau cronig yr effeithiwyd arnynt gan bandemig COVID – 5 niwed, COVID hir ac effaith 'syndemig'.
- Ffactorau risg y gellir eu haddasu – yn peri pryder cyn y pandemig, ond eto effeithiwyd arnynt gan COVID, yn bennaf i gyfeiriad llai ffafriol; y blaenoriaethau sy'n wynebu ein poblogaeth: penderfynyddion ehangach, arwahanrwydd cymdeithasol – effaith COVID a'r argyfwng costau byw.
- Effaith y Newid yn yr Hinsawdd a'r Argyfwng Hinsawdd.

Gwasanaethau yn y clwstwr (meddygon teulu/contractwyr eraill/gwasanaethau cymunedol)

Mae gan Glwstwr Dwyrain y Fro bractisau meddygon teulu â phoblogaeth glwstwr gyfunol o 37,332.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Bywydau iach

Rydym yn canolbwyntio ar weithredu strategaethau iechyd ataliol trwy dargedu achos sylfaenol afiechyd cyn iddo ymafael. Rydym yn cyflawni hyn trwy wneud y canlynol:

- Hyrwyddo dewisiadau iach o ran ffordd o fyw trwy addysg a chyfluoedd.
- Mynd i'r afael â phenderfynyddion ehangach iechyd a'r modd y mae'r rhain yn cyfrannu at lesiant holiataidd ac atal.
- Hybu tegwch mewn gofal iechyd trwy dargedu penderfynyddion penodol.
- Rhoi mynediad a chyfle mewn lleoliad cymunedol lleol.
- Ymgysylltu â gwasanaethau perthynol i iechyd a'r trydydd sector.
- Hybu presgripsiynu cymdeithasol a pherchnogaeth ar iechyd.

Rydym eisoes wedi cynnal digwyddiad ffyrdd iach o fyw i oedolion yn 2024 a oedd yn llwyddiannus (mae rhagor o fanylion i'w cael yn yr adran Cyflawniadau Allweddol), ac rydym bellach yn cynllunio digwyddiadau i blant yn 2025.

Rhaglen Atal Diabetes Cymru Gyfan

Mae Rhaglen Atal Diabetes Cymru Gyfan yn fenter iechyd cyhoeddus yng Nghymru sy'n cynnig cymorth wedi'i dargedu i bobl sydd mewn perygl o ddatblygu diabetes math 2. Nod y rhaglen, dan arweiniad Iechyd Cyhoeddus Cymru, yw atal y cyflwr hwn rhag datblygu, a hynny trwy sgysiau am ffyrdd o fyw sy'n canolbwyntio ar ddeiet a gweithgarwch corfforol.

Nyrs Eiddilwch

Ardal Dwyrain y Fro sydd â'r ail ddemograffeg hynaf ar draws Caerdydd a'r Fro. O ganlyniad, mae mwy o gleifion yn byw mewn lleoliadau gofal preswyl/nyrsio nag mewn lleoliadau clystyrau eraill. Cymeradwywyd cyllid y clwstwr i greu swydd nyrs eiddilwch yng nghylch 2023-24, ac mae ei gwerth wedi bod yn amhrisiadwy i'r boblogaeth sy'n byw yn Nwyrain y Fro.

Mae'r Clwstwr yn cynnwys:

- 3 Practis Meddygon Teulu
- 9 Fferyllfeydd
- 5 Optegydd
- 4 Practis Deintyddol

“Mae'r Nyrs Eiddilwch yn cynnal ei hadolygiad ychydig ddyddiau ar ôl i glaf gael ei dderbyn. Gan nad yw'r rhan fwyaf (o'r derbyniadau newydd) wedi'u cofrestru ym Mhartneriaeth Gofal Iechyd Penarth (PHP), rheolodd eu lleoliadau trwy roi trefn ar eu meddyginiaethau, diweddarau eu ffurflen DNACPR, a rhoi cyfarwyddedau ymlaen llaw ar waith. Rhoddwyd sicrwydd i'r preswylwyr ag anghenion cymhleth a'u teuluoedd, oherwydd argaeledd y gwasanaethau, y gellid diwallu eu hanghenion trwy gydgyssylltu â'r Meddyg Teulu a'r Tim Lliniarol.

Gan fod y rhan fwyaf o'r cyfarwyddedau ymlaen llaw ar waith, mae derbyniadau i'r ysbyty a marwolaethau sydyn wedi lleihau'n sylweddol. Mae'r rhan fwyaf o drigolion a'u teuluoedd yn dymuno bod gyda'u hanwyliaid yn ystod eu horiau olaf. Gallant aros yn hirach gyda nhw yn y cartref heb amharu ar ofal y preswylwyr, gan y gall staff y cartref nyrsio ddarparu'r holl ymyriadau a gofal nyrsio.

Roedd rhai o'n Preswylwyr yn byw y tu allan i Benarth ond wedi dewis aros yn y Waverley am eu bod wedi clywed adolygiadau cadarnhaol am y gofal nyrsio da a threfnus a oedd yn cael ei ddarparu. Cyfrannodd tîm gofal iechyd Partneriaeth Gofal Penarth yn sylweddol at gynnal llesiant ein preswylwyr a chefnogi eu teuluoedd hefyd.” Dirprwy-reolwr Canolfan Gofal y Waverley

Gwasanaeth Ychwanegol Gofal yn y Cartref

Mae'r prosiect yn galluogi adolygiadau cynhwysfawr yn y cartref o gleifion eiddil, hŷn, a'r rhai sy'n cael gofal lliniarol. Mae'n cefnogi ac yn ategu ymrwymiad Dwyrain y Fro i ddarparu ymagwedd gadarn ac amlbroffesiynol at ofalu am ei phoblogaeth eiddil a'r rhai sy'n gaeth i'r tŷ.

Ap Minute! for Wound

Mae Dwyrain y Fro wedi bod yn rhan o brosiect peilot cyffrous sy'n ymwneud â phlatfform rheoli clwyfau cronig Minute! for Wound. Mae'r ap yn helpu i sicrhau bod clwyfau'n cael eu cofnodi mewn modd cyson bob tro, tra bod y dangosfyrddau'n helpu i nodi arwyddion rhybudd yn y llwyth achosion clwyfau. Yr effaith gyffredinol fydd cyflymu amseroedd gwella, optimeiddio'r staffio, a rhyddhau amser i ofalu trwy leihau'r cyfnodau a dreulir yn cadw cofnodion a theithio. Mae gwerthusiad yn cael ei ysgrifennu ar hyn o bryd.

Dwyrain y Fro

Arweinydd y Clwstwr

Dr Chris Matthews

Dwyrain y Fro

Arweinydd y Clwstwr

Dr Chris Matthews

Clinigau Pediatriig Integredig

Mae Dwyrain y Fro bellach yn rhan o'r Clinigau Pediatriig Integredig. Mae'r model newydd yn cynnwys Clinigau Pediatriig Integredig amlddisgyblaethol yn y clwstwr a gynhelir mewn meddygfeydd teulu, gydag is-grwpiau penodol o gleifion yn parhau i gael eu gweld mewn clinigau gofal eilaidd mewn ysbytai.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Ar 26 Hydref, mewn cydweithrediad â Hyb Cydgysylltu Arloesedd Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro, cynigiodd Clwstwr Dwyrain y Fro fynediad digynsail i gleifion Dwyrain y Fro at asesiadau a chynghor ar iechyd rhad ac am ddim mewn digwyddiad ffordd iach o fyw a oedd yn canolbwyntio ar y gymuned, a gynhaliwyd ym Mhenarth.

Nod y prosiect oedd gweithredu strategaethau iechyd ataliol a rhoi cynghor ar ffordd iach o fyw i dargedu achos sylfaenol afiechyd cyn iddo ymafael. Cynigiwyd hefyd fynediad uniongyrchol i gleifion at wasanaethau sydd fel arfer yn gofyn am atgyfeiriad gan feddyg teulu, gan gynnwys pwysedd gwaed, colesterol, a sgrinio cyn/diabetes. Gwahoddwyd cleifion i Ganolfan Hamdden Penarth, lle gallent gael mynediad at (a chael eu cofrestru at y dyfodol yn) nifer o fentrau ffordd iach o fyw a gwasanaethau ataliol. Cynigiwyd cyfle i gleifion gael profion pwynt gofal, pwysedd gwaed, HbA1c, a phroffil lipidau, a chafodd y canlyniadau eu rhoi i'w meddyg teulu arferol i weithredu arnynt. Trwy wneud hynny, roeddem yn gobeithio adnabod yn bendant y rhai sydd wedi bod yn byw â diabetes a chyflyrau iechyd cronig eraill a helpu i adennill rhywfaint o'n Hachosion Coll, sef y term a ddefnyddir i ddisgrifio'r gwahaniaeth o ran nifer yr achosion rhwng diagnosisu o gyflyrau iechyd cronig cyn ac yn ystod/ar ôl pandemig COVID-19.

Trwy roi'r offer a'r cyfle i'r gymuned wneud dewisiadau iach o ran ffordd o fyw, rydym yn rhoi'r allweddidi iddynt i ddyfodol iachach a mwy cyflawn cyn i afiechyd ddechrau. Roedd y digwyddiad hefyd yn annog cydweithio yn y gymuned, gan ddwyn ynghyd gofal sylfaenol, gofal eilaidd, gwasanaethau perthynol i iechyd, sefydliadau'r trydydd sector, a busnesau lleol i fynd i'r afael â phenderfynyddion iechyd fel y'u cynllunwyd gan fodel Labonte a fabwysiadwyd gan y Llywodraeth trwy sicrhau tegwch mewn gofal iechyd i bawb 18 oed a hŷn sy'n byw yn ardal Clwstwr Dwyrain y Fro.

Aethpwyd i'r afael â'r tair her sylweddol ym maes gofal iechyd: amddifadedd, anghydraddoldeb mewn gofal iechyd, achosion coll, a diabetes math 2. Er bod y digwyddiad yn agored i bawb, gwahoddwyd y rhai anodd eu cyrraedd (y rheiny sy'n byw yn nwy ardal fwyaf difreintiedig Dwyrain y Fro yn ôl mapiau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru) trwy lythyrau unigol, ac roedd 18% o bawb a oedd yn bresennol yn perthyn i'r garfan hon. Yn rhan o'r ymgyrch farchnata, targedwyd yn benodol hefyd deuluoedd plant sydd wedi cofrestru mewn ysgol gynradd leol sydd â chyfradd uwch o brydau ysgol am ddim nag ysgolion eraill, a'r rhai sydd wedi bod i ddau o'r banciau bwyd lleol.

Canlyniadau'r arolwg cleifion.

Dyweddodd 100% o'r rhai a lenwodd holiadur adborth (91% o'r rhai a oedd yn bresennol) y byddent yn mynd i ddigwyddiadau tebyg yn y dyfodol. Y rheswm cyntaf dros fod yn bresennol yn y digwyddiad oedd cael mynediad at y profion clinigol. Dywedodd 74% y byddent yn gwneud newidiadau i'w ffordd o fyw yn seiliedig ar yr archwiliadau iechyd a gawsant.

Rhoddwyd canlyniadau clinigol ar y diwrnod.

Cafodd 76% o'r rhai a oedd yn bresennol yn y digwyddiad brofion clinigol. Canfuwyd bod gan 63% o'r rheiny ganlyniadau annormal, a chanfuwyd bod gan 6% gyflyrau difrifol cudd. Mae apwyntiadau clinig dilynol bellach yn cael eu trefnu ar gyfer y cleifion hynny. Mae'r tîm wedi cael ei dderbyn i'r Academi Lledaeniad a Graddfa ac wedi ymgeisio am Wobr Cynaliadwyedd Arweinwyr Gofal Iechyd ar gyfer y prosiect hwn.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Beth a oedd wedi gweithio'n dda?

Mae yna nifer da o bobl yn bresennol yng nghyfarfodydd y clwstwr, ac mae yna ymgysylltiad a mewnbwn da i'r prosiectau y mae eu hangen i gefnogi ein poblogaeth.

Cyflymodd y Digwyddiad Ffordd Iach o Fyw ein dysgu mewn sawl ffordd, gan gynnwys meithrin perthnasoedd gwaith newydd â'r Hyb Cydgysylltu Arloesedd Rhanbarthol, Llywodraethu Clinigol, a Thimau Llywodraethu Gwybodaeth. Bu i ni hefyd ddatblygu perthnasoedd rhagorol â'r gymuned a busnesau lleol a chawsom ymweliad gan yr AS lleol hyd yn oed.

Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol?

Mae dod o hyd i ffyrdd o ariannu modelau profedig mewn mannau eraill yn broblem. Mae hyn yn golygu na ellir rhyddhau cronfeydd y clwstwr ar gyfer prosiectau newydd ac arloesol.

Digwyddiad Ffordd Iach o Fyw - Roedd gwybod ble i fynd i gael cynghor a chymorth o ran llywodraethu clinigol yn anodd i ddechrau wrth ddatblygu'r trefniadau gweithredu safonol ar gyfer y digwyddiad ffordd iach o fyw.

Diffyg cymorth gweinyddol i gefnogi'r gwaith o gydgyssylltu'r digwyddiad. Roedd yr Hyb Cydgysylltu Arloesedd Rhanbarthol o gymorth mawr, ond ni fydd yn gallu cefnogi pob digwyddiad yn y dyfodol. Roedd yna hefyd ddiffyg gwirfoddolwyr parod y tu allan i'r Hyb Cydgysylltu Arloesedd Rhanbarthol. Fodd bynnag, mae cyd-weithwyr yn y Tîm Iechyd Cyhoeddus yn recriwtio cronfa o wirfoddolwyr i helpu i gyflawni llawer o dasgau gwahanol, gan gynnwys digwyddiadau. Mae'r gwaith hwn yn ei gamau cynnar, ond efallai ei fod yn rhywbeth a allai helpu yn y dyfodol.

Creodd materion Llywodraethu Gwybodaeth heriau a chyfleoedd dysgu. Er i ni gael cymorth arbenigol gan y gweithiwr Llywodraethu Gwybodaeth proffesiynol ym maes Gofal Sylfaenol, Cymunedol a Chanolraddol (PCIC), ni allem gael cymeradwyaeth gan Iechyd a Gofal Digidol Cymru. Mae PCIC yn mynd i'r afael â hyn.

Beth nesaf?

Blaenoriaethau'r dyfodol

Mae'r ffactorau risg Iechyd Cyhoeddus cyfredol y gellir eu haddasu fel a ganlyn:

Mae Dwyrain y Fro yn mynd i'r afael â'r rhain trwy ei ddigwyddiadau ffordd iach o fyw.

- Ymgorffori prosesau atgyfeirio systematig i gynyddu nifer yr oedolion sy'n cael eu hatgyfeirio at wasanaethau Helpa Fi i Stopio o wasanaethau Gofal Sylfaenol (gan ganolbwyntio'n benodol ar ddeintyddiaeth ac optometreg) fel rhan o ofal arferol i fynd i'r afael â chyfraddau smygu.
- Hyrwyddo a chael mynediad at yr hyfforddiant Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif (gan gynnwys y modiwl e-ddysgu pwysau iach) er mwyn teimlo'n hyderus wrth drafod smygu, pwysau ac imiwneiddio â chleifion a'r cyhoedd.
- Nodi cyfleoedd i ymgorffori a chofnodi sgysiau am bwysau iach yn systematig mewn ymarfer ymhlith gwasanaethau Gofal Sylfaenol i fynd i'r afael â chyfraddau gordewdra.

Cyfraddau imiwneiddio yn ystod plentyndod: Rydym yn ymchwilio i ddatrysiadau ymarferol i gynyddu'r nifer sy'n cael eu brechu.

Bydd hyn hefyd yn cynnwys ymgysylltu â'r timau Imiwneiddio a Chyfathrebu i ddatblygu posteri. Bydd hefyd yn thema yn y digwyddiad ffordd iach o fyw i blant 2025.

Prif flaenoriaethau strategol

Mae'r Clwstwr yn bwriadu cydweithio i gynorthwyo cleifion i aros gartref yn eu cymuned, gyda mynediad at dim gofal sylfaenol profiadol, a gweithio ar y cyd â gwasanaethau cymunedol gofal yr henoed. Yn ystod 2025-26, bydd y Clwstwr yn parhau i ganolbwyntio ar y canlynol:

- Ymyriadau byr ar gyfer y cyflwr cyn-ddiabetes.
- Hybu ffordd iach o fyw a gofal iechyd ataliol.
- Iechyd corfforol ac iechyd meddwl plant (gan gynnwys niwroamrywiaeth) gan ganolbwyntio ar ffordd iach o fyw a gofal iechyd ataliol (gan gynnwys brechu).
- Cefnogi ein poblogaeth oedranus ac eiddil trwy greu model eiddilwch amlddisgyblaethol cadarn.

Rydym yn canolbwyntio ar gyflwyno strategaethau gofal iechyd ataliol mewn lleoliad cymunedol seiliedig ar le trwy ddull cydlynol ac amlasiantaethol.

Gorllewin y Fro

Pwy ydym ni?

Rydym yn ymdrechu i gefnogi poblogaeth Gorllewin y Fro trwy weithio'n agos gydag Arweinwyr ein Cydweithredfeydd a'r Tîm Iechyd Cyhoeddus i nodi anghenion cleifion a datblygu prosiectau clwstwr o'u cwmpas.

Yn ogystal ag Arweinydd ein Clwstwr (Dr Evan Sun), mae gennym Arweinwyr y Cydweithredfeydd sy'n cynrychioli Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol, Deintyddiaeth, Optometreg, Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd, Fferylliaeth, Nyrsio, Iechyd y Cyhoedd, ac Iechyd Meddwl. Mae gennym hefyd gynrychiolwyr y Trydydd Sector a Llais.

Mae gennym Reolwr Datblygu Prosiectau'r Clwstwr i'n cynorthwyo i ddatblygu cynigion a phrosiectau.

Mae'r clwstwr yn cwrdd bedair gwaith y flwyddyn ac yn cynnal gweithdy blynyddol i drafod syniadau a blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf.

Mae'r Clwstwr hefyd yn ariannu'r swyddi canlynol:

- Mae Fferylllydd y Clwstwr yn galluogi meddygon teulu i ganolbwyntio ar gleifion ag anghenion meddygol cymhleth, ac mae deiliad y swydd hefyd yn cynnal adolygiadau blynyddol o feddyginiaethau. Byddwn yn parhau i ariannu'r swydd nes bod llwybr ariannu cynaliadwy wedi'i nodi.
- Rydym wedi secondio Nyrs Eiddilwch @ 0.60 WTE.
- Rydym wedi secondio gweinyddydd @ 0.20 i gydgyssylltu'r Timau Amlddisgyblaethol a chasglu data ar gyfer y Nyrs Gofal yn y Cartref a'r Nyrs Eiddilwch.

Mae gan Glwstwr Dwyrain y Fro tua 32,000 o gleifion a wasanaethir gan dri phractis sylweddol sy'n gweithio o 7 safle. Mae'r clwstwr yn cwmpasu ardal ddaearyddol fawr sy'n cynnwys y Bont-faen, Llanilltud Fawr, Sain Tathan, a'r Rhws. Mae'n ymestyn o Aberogwr yn y gorllewin i Sain Nicolas yn y dwyrain, yr arfordir i'r de, a thraffordd yr M4 yn y gogledd.

Dyma'r ardal ddaearyddol fwyaf o blith y 9 clwstwr. Ar wahân i'r mannau trefol, mae llawer o'r ardaloedd yn wledig. Mae yna rai pocedi o amddifadedd a phoblogaeth gymharol oedrannus. Mae'r nodweddion hyn yn cynrychioli her unigryw wrth ddarparu gofal sylfaenol i'w boblogaeth. Mae disgwyl i'r boblogaeth yn yr ardal ehangu oherwydd datblygiadau tai a phoblogaeth gynyddol o bobl sy'n ceisio lloches.

Gwasanaethau yn y clwstwr (meddygon teulu/contractwyr eraill/gwasanaethau cymunedol)

The Gorllewin y Fro Cluster has:

- 3 Practis Meddygon Teulu
- 6 Fferyllfeydd
- 6 Optegydd
- 6 Practis Deintyddol

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Gofal yn y Cartref

Mae gan ein poblogaeth gofrestredig gyfran uwch o bobl hŷn na'r cyfartaledd ar gyfer Caerdydd a'r Fro. Ar draws pob clwstwr, rhagwelir y bydd cyfran y bobl 65 oed a hŷn yn cynyddu (disgwylir cynnydd o 27% ymhlith trigolion dros 65 oed yng Nghaerdydd erbyn 2042).

Mae Gofal yn y Cartref yn gyfarfod tîm amlddisgyblaethol, rhithwir, wythnosol lle trafodir cleifion sydd wedi'u cofrestru yng Nghlwestwr Gorllewin y Fro. Y prif nod yw cefnogi cleifion i fyw'n ddiogel ac yn annibynnol yn y gymuned a rhoi mesurau ar waith i wella iechyd cleifion a lleihau derbyniadau i'r ysbyty.

Mae'r fenter Gofal yn y Cartref yn caniatáu i gyfathrebu agored rheolaidd ddigwydd rhwng y feddygfa deulu a gwasanaethau cymorth cymunedol (Tîm Adnoddau Cymunedol y Fro), gan ei gwneud yn gynllun effeithiol sydd ar gael yn lleol.

Mae meddyg teulu, nyrsys ardal, gweithwyr cymdeithasol, therapyddion galwedigaethol, a ffisiotherapyddion yn rhan o'r tîm amlddisgyblaethol. Gyda'i gilydd, maent yn llunio cynllun ar gyfer gofal y claf.

Mae'r meini prawf atgyfeirio ar gyfer Gofal yn y Cartref yn cynnwys un neu ragor o'r canlynol:

- 75 oed neu hŷn
- Yn gaeth i'r tŷ
- Wedi cael diagnosis o ddementia
- Yn cymryd 7 meddyginiaeth neu ragor
- Yn meddu ar focs dosette

Derbyn i'r Ysbyty

Mae'r fenter Gofal yn y Cartref wedi helpu i atal cleifion rhag cael eu derbyn i ofal eilaidd. Er enghraifft, o blith 62 o gleifion ym Mhractis Teulu Gorllewin y Fro, dim ond 3% a gafodd eu derbyn i'r ysbyty cyn pen pythefnos ar ôl cyfarfod y tîm amlddisgyblaethol, a chafodd 3% ychwanegol eu derbyn cyn pen chwe wythnos. Mae hyn yn awgrymu bod y mesurau a weithredir gan y Tîm Amlddisgyblaethol, er enghraifft, dechrau neu gynyddu pecyn gofal claf neu drefnu asesiad therapi galwedigaethol, yn lleihau nifer y derbyniadau cymdeithasol i'r ysbyty a derbyniadau meddygol am resymau megis cwympiadau. Mae hyn o fudd i wasanaethau gofal eilaidd a'r claf.

Gofal y Tu Allan i Orlau

Mae'r fenter hefyd wedi lleihau lefel cyswllt y cleifion â'r gwasanaethau y tu allan i oriau, gan mai dim ond 13% (data gan Bractis Teulu Gorllewin y Fro) o gleifion a gysylltodd â'r gwasanaethau hynny cyn pen chwe wythnos ar ôl cyfarfod y tîm amlddisgyblaethol. Mae hyn yn awgrymu bod cleifion yn teimlo'n fwy diogel gartref gan nad oes arnynt angen unrhyw ymyriadau y tu allan i oriau gwaith pan fo llai o gymorth ar gael.

Straeon am Gleifion Anhysbys:

Claf 1:

- Claf 1 – menyw 84 oed a atgyfeiriwyd i'r cynllun Gofal yn y Cartref am ei bod yn profi llai o symudedd, nosweithiau aflonydd, ac anemia. Roedd gan y claf y galluedd ac roedd yn gwrthod ymchwiliadau pellach ac yn gwrthod cael ei derbyn i'r ysbyty. Y gofalwr dan straen eithafol. Y claf mewn perygl o gwmpo oherwydd symudedd cyfyngedig, eiddilwch, ac anemia.
- Ar ôl yr asesiad Gofal yn y Cartref, cwblhawyd asesiad o'r risg o gwmpo, a chafodd y claf sawl sesiwn gyda ffisiotherapydd i gynorthwyo ei symudedd. Rhoddwyd pecyn gofal ar waith i helpu'r gofalwr. Osgowyd derbyn y claf i'r ysbyty yn unol â'i dymuniadau. Ers hynny, nid oes unrhyw gwympiadau pellach wedi bod, ac mae'r gofalwr dan lai o straen.

Claf 2:

- Claf 2 – menyw 86 oed a atgyfeiriwyd i'r cynllun Gofal yn y Cartref yn sgil dryswch cynyddol a dementia. Roedd y claf yn dal i yrru ac wedi methu rhai apwyntiadau.
- Yn ystod cyfarfod Gofal yn y Cartref y Tîm Amlddisgyblaethol cymerodd y tîm cyfan ran a chytuno bod angen i'r claf roi'r gorau i yrru, rhoddwyd pecyn gofal ar waith, ac roedd y nyrsys ardal yn ymwneud yn helaeth â'r claf. Atgyfeiriwyd y claf at y Gwasanaethau Cymdeithasol hefyd. Ers hynny, mae'r claf wedi rhoi'r gorau i yrru, mae wedi methu llai o apwyntiadau, ac mae llygad barcud yn cael ei gadw ar gof y claf.

Gwaith ymchwiliol – y boblogaeth o bobl sy'n ceisio lloches

Mae gan y grŵp hwn o gleifion agored i niwed anghenion unigryw, ac yn aml byddant yn cyrraedd derbynfeydd meddygfeydd yn annisgwyl ac yn wynebu rhwystrau o ran iaith. Yn aml, nid oes ganddynt wybodaeth na dealltwriaeth mewn perthynas â sut i gael mynediad at wasanaethau meddyg teulu/y GIG mewn modd priodol.

Gall rhai ymgynghoriadau gymryd llawer o amser, ac yn aml mae iddynt heriau'n ymwneud â llinellau iaith, sy'n ychwanegu at senario sydd eisoes yn heriol iawn i bractisau Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol.

Cawsom drafodaethau â'r Practisau Meddygon Teulu a Thîm Lloches Bro Morgannwg, a arweiniodd at y camau gweithredu cadarnhaol canlynol:

1. Cyhoeddi taflenni mewn Pashtu, Wcreineg, a Dari (a nodwyd fel y prif ieithoedd a ddefnyddir gan y garfan hon o gleifion). Dylai'r taflenni ategu na allwch fynd i'r feddygfa heb drefnu, a disgwyl cael eich gweld, a bod yn rhaid i chi fod yn brydlon ar gyfer unrhyw apwyntiad a drefnir, neu ni fyddwch yn cael eich gweld.
2. Cynigiodd tîm Bro Morgannwg gysylltu â'r gweithwyr cymorth os yw'r problemau'n ymwneud â'r un cleifion/teuluoedd. Bu iddynt hefyd gynghori meddygfeydd i egluro eu bod am helpu ond na allant ganiatáu iddynt gael eu gweld os byddant yn dod i'r feddygfa heb apwyntiad, gan fod hynny'n gosod cysail.
3. Awgrymodd tîm Bro Morgannwg y dylai staff y dderbynfa ddefnyddio Google Translate os na allant gael gafael ar y llinell iaith.

Cynllun Peilot Clinigau Pesari Canol y Fro

Mae Clwstwr Canol y Fro wedi sicrhau bod y clinigau pesari yn agored i'n clwstwr tan ddiwedd y flwyddyn ariannol, gyda'r gobaith o gyflawni strategaeth ymadael gyda chyllid amgen.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Beth a oedd wedi gweithio'n dda?

Rydym yn falch fod Arweinwyr pob un o'r Cydweithredfeydd yn eu lle, ac yn ymrwymo i fod yn bresennol yng nghyfarfodydd y clwstwr, i ymgysylltu, ac i gydweithio mewn modd effeithiol.

Mae gennym gynrychiolaeth o'r Trydydd Sector a Llais yng Nghyfarfodydd y Clwstwr, sy'n denu nifer da o bobl.

Mae'r Nyrs Eiddilwch sydd newydd ei phenodi yn swydd y mae angen dybryd amdani yng Ngorllewin y Fro. Ardal Gorllewin y Fro sydd â'r ddemograffig uchaf o ran pobl hŷn ledled Caerdydd a'r Fro. O ganlyniad, mae gennym gyfran uwch o gleifion sy'n byw ag Eiddilwch o gymharu ag ardaloedd clystyrau eraill. Mae gennym hefyd ganran uwch o gleifion sy'n byw â chlefyd cronig. O ganlyniad i'r hyn a grybwyllir uchod, mae aelodau ein cydweithredfeydd yn ei chael yn anodd diwallu anghenion y garfan gymhleth hon. Sylweddolir felly, er mwyn gwasanaethu'r boblogaeth hon hyd eithaf ein gallu, fod yn rhaid dyrannu adnoddau/ystyriaethau ychwanegol.

Rydym am ddod yn rhagorol wrth gasglu data a gwerthuso ein prosiectau yn y gobaith o brif ffrydio'r cyllid. Rydym wedi penodi gweinyddydd rhan-amser i gefnogi'r gwaith o gasglu data yn ogystal â phrosesau ein tîm amlddisgyblaethol.

Beth y gellid ei wneud yn wahanol?

Rhai o'n heriau:

Mae dod o hyd i ffyrdd o ariannu modelau profedig mewn mannau eraill yn broblem. Mae hyn yn golygu na ellir rhyddhau cronfeydd y clwstwr ar gyfer prosiectau newydd ac arloesol. Heb allu rhyddhau cyllid y clwstwr ar gyfer gwasanaethau profedig a hanfodol megis y prosiect Gofal yn y Cartref/ Fferyllydd Clwstwr, ychydig iawn o gyfle sydd i ddatblygu prosiectau newydd.

Cynyddu capasiti meddygon a nyrsys iddynt gael yr amser i ddelio â chleifion cymhleth a'u rheoli mewn modd cynhwysfawr.

Prosesau recriwtio yn cael eu hatal a salwch hirdymor ymhlith aelodau'r Tîm Nyrsio Ardal.

Mae nifer y Nyrsys Deintyddol sydd wedi'u rhestru ar gofrestr y Cyngor Deintyddol Cyffredinol wedi gostwng yn sylweddol ers y pandemig, ac mae practisau'r GIG yn brin o staff.

Nid yw optometryddion yn gymwys i ddarparu gwasanaethau ychwanegol megis IPOS a golwg gwan, ac mae'r gwasanaethau newydd yn destun diwygio contractau optometreg.

Nid oes yna ddarpariaeth Therapi Galwedigaethol yn y clwstwr hwn ar hyn o bryd.

Deintyddol – gyda chontract newydd y GIG, mae slotiau'r GIG ar gael ar gyfer argyfyngau bron bob dydd, ond nid yw pob un ohonynt yn cael eu llenwi.

Mae yna bryderon y bydd symud i Ysbyty'r Barri yn achosi problemau megis lleoliad cleifion a'r capasiti ar gyfer apwyntiadau yn y practisau.

Diffyg lle clinigol a gofod swyddfa; fodd bynnag, bydd asedau cymunedol yn cael eu hadolygu yn ystod y flwyddyn nesaf (2025).

Signal rhwydwaith gwael. Mae yna risg i weithwyr sy'n gweithio ar eu pen eu hunain gan fod llawer o ardaloedd ynysig/gwledig.

Beth nesaf?

Blaenoriaethau'r dyfodol

Mae'r ffactorau risg lechyd Cyhoeddus cyfredol y gellir eu haddasu fel a ganlyn:

Mae Gorllewin y Fro yn gobeithio mynd i'r afael â rhai o'r rhain trwy gynnal digwyddiad ffordd iach o fyw (yn ddibynnol ar gyllid).

Ymgorffori prosesau atgyfeirio systematig i gynyddu nifer yr oedolion sy'n cael eu hatgyfeirio at wasanaethau Helpa Fi i Stopio o wasanaethau Gofal Sylfaenol (gan ganolbwyntio'n benodol ar ddeintyddiaeth ac optometreg) fel rhan o ofal rheolaidd i fynd i'r afael â chyfraddau smygu.

Hyrwyddo a chael mynediad at yr hyfforddiant Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif (gan gynnwys y modiwl e-ddysgu pwysau iach) er mwyn teimlo'n hyderus wrth drafod smygu, pwysau ac imiwneiddio â chleifion a'r cyhoedd.

Nodi cyfleoedd i ymgorffori a chofnodi sgysriaau am bwysau iach yn systematig mewn ymarfer ymhlith gwasanaethau Gofal Sylfaenol i fynd i'r afael â chyfraddau gordewdra.

Cyfraddau imiwneiddio yn ystod plentyndod.

Dywedodd Cydgysylltwyr Imiwneiddio BIP yn ddiweddar eu bod wedi'u plesio gan y nifer sy'n cael eu brechu yng Ngorllewin y Fro, sydd uwchlaw 95% yn y rhan fwyaf o ardaloedd.

[Iechyd Meddwl a Niwroamrywiaeth ymhlith Plant](#)

Mentrau i gefnogi'r garfan hon yn 2025.

Cysylltu â'r Tîm Iechyd Cyhoeddus i hybu iechyd meddwl ac emosiynol ymhlith plant ysgol. Mae gwasanaeth newydd o'r enw 'The Hangout' hefyd wedi'i leoli yn y Barri. Mae'n ofod llesiant, galw heibio, rhad ac am ddim i bobl ifanc 11-18 oed. Gall ymarferwyr y Fro hefyd wneud atgyfeiriadau i gael cymorth un i un.

[Gwelliannau i gyfathrebu a llwybrau](#)

Cysylltu â 'materion llesiant' i wella presgripsiynu cymdeithasol a phrosesau cyfeirio. Mae'r clwstwr wedi gofyn am un rhif ffôn canolog (mae Rheolwr Ardal y Fro am weithredu hyn ar unwaith).

Prif flaenoriaethau strategol

Mae'r Clwstwr yn parhau i weithio tuag at ei weledigaeth gyffredin o gyflawni cynlluniau lleol i wella gwasanaethau a chynaliadwyedd gofal sylfaenol. Yn ystod 2025-26, bydd y Clwstwr yn:

- Gweithio gyda'r tîm Diogel yn y Cartref i ymgorffori Diogel yn y Cartref a Gofal yn y Cartref, gan gynnwys swydd Nyrs Eiddilwch a swydd weinyddol i alluogi cyfathrebu di-dor. Edrych ar y modd y gallai'r clwstwr helpu i wella gwelededd Diogel yn y Cartref ymhlith y practisau.
- Parhau i drafod a chyfathrebu â'r gwasanaethau Gofal Sylfaenol, Cymunedol a Chanolraddol gan edrych ar rolau hybiau amlddisgyblaethol a Fferyllwyr Cymunedol y Clwstwr, lle gellir integreiddio themâu neu arferion gorau, a chreu achos, gobeithio, dros gyllid cynaliadwy yn y dyfodol.